

Uradni vestnik

občin Ormož in Ptuj

Leto: X

Ptuj, dne 11. aprila 1974

Številka: 5

VSEBINA

OBČINA PTUJ:

45. Statut občine Ptuj

45.

Izhajajoč iz enotnih načel družbene in politične ureditve, vsebovanih v ustavi Socialistične federativne republike Jugoslavije in v ustavi Socialistične republike Slovenije, oslanjajoč se na doseženo stopnjo dosežanega materialnega in družbenega razvoja v občini Ptuj na določeno vlogo in mesto delovnih ljudi v sistemu samoupravljanja, v samoupravnih organizacijah in drugih družbenih skupnostih ter na vlogo Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov, Zveze mladine in drugih družbenopolitičnih organizacij – kot idejno političnih nosilcev samoupravljanja delovnih ljudi – in s ciljem ustvariti temelje za hitrejši, vsestranski in skladnejši razvoj ter zagotoviti pogoje za čim širšo udeležbo delovnih ljudi pri upravljanju zadev splošnega pomena, se s tem statutom določajo pravice in dolžnosti delovnih ljudi v občini Ptuj pri uresničevanju in usklajevanju njihovih interesov in potreb s skupnimi interesi, način organiziranja delovnih ljudi pri izvrševanju funkcije oblasti in upravljanja družbenih zadev ter urejajo druga vprašanja, določena z ustavo.

Po tej samoupravni poti se delovni ljudje v občini Ptuj vključujejo v celotno preobrazbo našega družbeno ekonomskega in političnega sistema ter je tako statut občine Ptuj sestavni del tega družbenega procesa.

Na podlagi tega je skupščina občine Ptuj po vsestranski javni razpravi o osnutku statuta občine Ptuj od 21. februarja do 3. marca 1974 na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 7. marca 1974 po 185. členu ustave Socialistične republike Slovenije sprejela

STATUT OBČINE PTUJ

TEMELJNA NAČELA

I.

Izhajajoč iz ustavnega načela, da je statut občine skupni dogovor delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega povezovanja in združevanja, statut občine Ptuj uveljavlja družbena načela, na katerih temelji občinska socialistična skupnost.

Uveljavljanje teh družbenih načel utrjuje dosežene uspehe na področju družbenega samoupravljanja delovnih ljudi ter daje pobude za napredek socialističnih samoupravnih družbenih odnosov med delovnimi ljudmi in občani kot svobodnimi in enakopravnimi proizvajalci in ustvarjalci v okviru danih materialnih pogojev v občini Ptuj na načelu solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma. V skladu s napredkom materialnega in družbenega razvoja v občini se bodo spreminjala tudi določila tega statuta.

II.

Delovni ljudje in občani so osnovni nosilec gospodarskega in družbenega napredka. Zato jim statuti temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in ta statut poleg ustave in zakonov dajejo določene samoupravne pravice in dolžnosti pri razvijanju in usmerjanju gospodarskega in družbenega razvoja v občini. Napredek občine je odvisen od pravilnega in odgovornega izvrševanja teh pravic in dolžnosti. Zaradi tega morajo biti družbeno politične organizacije v občini dejni mobilizator delovnih ljudi in občanov pri izvrševanju njihovih samoupravnih pravic.

III.

Družbeno politične organizacije so sestavni del samoupravnega sistema v občini. S svojo aktivnostjo in političnim delovanjem prispevajo k podružabljanju vseh političnih in oblastnih funkcij, prispevajo k razvoju družbenega samoupravljanja in družbenega dogovarjanja ter k utrjevanju pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov v občini. V ta namen obravnavajo družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja, usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj, usmerjanja družbenega razvoja, uresničevanja pravic in interesov delovnih ljudi in občanov ter predlagajo možne rešitve teh vprašanj.

IV.

Da bi bila v občini dosežena odgovarjajoča gospodarska struktura in določena smer razvojne gospodarske politike, je treba gospodarski in družbeni razvoj v občini usmerjati in graditi na obstoječi materialni osnovi, izhajati iz geografskega in ekonomskega položaja, doseženega tehnološkega razvoja obstoječe proizvodnje ter obsega in strukture potrošnje.

Na podlagi teh načel občina podpira in razvija posebno:

– kmetijstvo in kmetijsko predelovalno industrijo,

– barvno metalurgijo in njeno predelavo,

– kovinsko predelovalno industrijo.

Da se zagotovi redna in pravočasna ter čim popolnejša preskrba občanov z vsemi proizvodi za zadovoljevanje življenjskih potreb, občina posebno skrbi za napredek trgovinske dejavnosti in za organiziranje sodelovanja med trgovino in potrošniki.

Zaradi kritja trajnih potreb občanov po uslugah in proizvodih obrti, vodi občina posebno skrb o ustvarjanju ugodnih pogojev za razvoj in napredek obrtništva.

Občina prav tako posveča posebno skrb razvoju in napredku drugih gospodarskih dejavnosti, ki so posebnega pomena za gospodarstvo občine kot so: gostinstvo, gradbeništvo, promet in drugo.

Z vodenjem ustrezne kadrovske politike občina teži k oblikovanju takih profilov strokovnih kadrov, ki bodo ustrezali osnovam in potrebam razvoja občine.

Za dosego trajne gospodarske rasti v občini delavci v temeljnih organizacijah združenega dela pri delitvi dohodka določijo take osnove in merila, da bo doseženo tako delitveno razmerje, ki bo na eni strani trajno razširjalo materialno, osnovo združenega dela, na drugi strani pa po načelu delitve po delu zagotavljalo osebne dohodke, sorazmerno z uspehi njihovih dela.

Ker lahko bistveno pripomore k uspešnejšemu in hitrejšemu gospodarskemu razvoju združevanja sil in sredstev, občina vzpodbuja in podpira integracijska gibanja. Pri tem pa skrbi, da so zajamčene samoupravne pravice vsake temeljne organizacije združenega dela.

V.

Občina razvija in utrjuje samoupravne interesne skupnosti ter krepi njihovo materialno osnovo v skladu z ekonomsko rastjo občine. Za dosego teh nalog zlasti krepi sodelovanje med občinsko skupščino in samoupravnimi organi interesnih skupnosti, ki v določenih primerih in v skladu z določbami tega statuta enakopravno odločajo z zborom združenega dela občinske skupščine o temeljnih zadevah z njihovega delovnega področja.

VI.

Občina posveča posebno skrb krepitevi vloge in materialne osnove krajevnih skupnosti kot skupnosti delovnih ljudi in občanov, delovnih skupnosti temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih skupnosti in organizacij na njihovem območju, da bi lahko na ta način delovni ljudje in občani v njih čim laže in neposredneje zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe, odločali o uresničevanju svojih skupnih interesov na podlagi solidarnosti, vzajemnosti in socialističnega humanizma ter sodelovali pri odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini.

VII.

Za ustvaritev ugodnih pogojev za gospodarski in družbeni razvoj občina podpira in skrbi za razvoj stanovanjske in komunalne dejavnosti in razvoj družbenih dejavnosti na svojem območju.

VIII.

Občina Ptuj je odprta družbeno politična skupnost in se vključuje s sosednjimi in drugimi občinami v take gospodarske in družbene akcije, ki so skupnega pomena ali katerih nameni vplivajo tudi na njihovo območje.

Preko raznih oblik sodelovanja z jugoslovanskimi mesti in občinami izmenjuje občina izkušnje v izgradnji komunalnega sistema ter utrjuje bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

IX.

V skladu s sistemom obrambe Socialistične federativne republike Jugoslavije in konceptom splošnega ljudskega odpora ter obrambnim načrtom Socialistične republike Slovenije, občina Ptuj ureja in organizira obrambne priprave, v vojni pa vodi splošni ljudski odpor na svojem ozemlju.

V ta namen določa obrambni načrt občine in v skladu z njim usmerja obrambne priprave prebivalstva, gospodarstva in družbenih dejavnosti in njihovo delo v vojnih razmerah, ustanavlja in vodi enote in službe teritorialne obrambe, usmerja obrambne priprave krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter skupnosti, organizira in vodi civilno zaščito ter opravlja druge naloge, pomembne za ljudsko obrambo.

Učinkovitost splošnega ljudskega odpora se zagotavlja z vključevanjem vseh človeških in materialnih zmogljivosti in sredstev v oborožen boj in vse druge oblike odpora proti napadalcu.

PRVI DEL

OBČINA PTUJ

I. poglavje

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Občina Ptuj je samoupravna in temeljna družbenopolitična skupnost, ki temelji na samoupravljanju in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

2. člen

V občini Ptuj delovni ljudje in občani ustvarjajo in zagotavljajo pogoje za svoje življenje in delo, usmerjajo družbeni razvoj, uresničujejo in usklajujejo svoje interese, zadovoljujejo skupne potrebe, izvršujejo funkcije oblasti in upravljajo druge družbene zadeve.

Pri uresničevanju svojih skupnih interesov, pravic in dolžnosti v občini odločajo delovni ljudje in občani, organizirani v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in v drugih oblikah samoupravnega združevanja, v družbenopolitičnih organizacijah, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem ter v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini ter v drugih organih samoupravljanja.

3. člen

Območje občine Ptuj določa zakon Socialistične republike Slovenije.

Območje občine se lahko spremeni na predlog in po razpravi delovnih ljudi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva ter ob pogojih in postopku v skladu z zakonom.

4. člen

Občina Ptuj je pravna oseba.
Sedež občine je v mestu Ptuj.

5. člen

Občina Ptuj ima svoj grb. Grb je polje, obdano z žitnim klasjem in vinsko trto. V sredini polja je silhueta ptujkega gradu, nad njo je peterokraka zvezda, pod njo pa del zobatega kolesa.

6. člen

Praznik občine Ptuj je 8. avgust – obletnica boja slovensko goriške čete z nemškimi okupatorji v Mostju leta 1942.

7. člen

Občan občine Ptuj je državljan SFRJ, ki ima stalno prebivališče v občini Ptuj.

8. člen

Občina Ptuj podeljuje naslov častnega občana, zlato plaketo občine Ptuj in plaketo občine Ptuj ter druga priznanja in nagrade posameznikom in organizacijam.

9. člen

Naslov častnega občana občine Ptuj in zlato plaketo občine Ptuj se lahko podeli osebam kot častno priznanje za delo in za posebne zasluge na gospodarskem ali družbenem področju v občini ali širši družbeni skupnosti, ki je posebnega pomena za občino.

O podelitvi naslova častnega občana ali zlato plaketo občine Ptuj odloča skupščina občine na skupni seji vseh zborov.

Naslov častnega občana oziroma zlata plaketa občine Ptuj se podeli s posebno listino.

10. člen

Zlata plaketa občine Ptuj, Plaketa občine Ptuj ter druga priznanja in nagrade se lahko podelijo osebam in organizacijam za posebne uspehe in dosežke na gospodarskem, družbenopolitičnem, prosvetnem, kulturnem, socialnem, zdravstvenem, umetniškem in športnem področju, kakor tudi na drugih področjih družbenega življenja, ki pomembneje prispevajo k razvoju občine in družbenega življenja v občini ali so posebnega pomena za občino.

II. poglavje

SAMOUPRAVNE PRAVICE IN DOLŽNOSTI OBČINE

11. člen

Delovni ljudje in občani v občini Ptuj izvršujejo funkcijo oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese, razen tistih, ki jih v skladu z ustavo uresničujemo v širših družbenopolitičnih skupnostih.

Delovni ljudje in občani v občini zlasti:

- ustvarjajo in razvijajo materialne in druge pogoje za življenje in delo;

- spremljajo, usmerjajo in usklajujejo gospodarski in družbeni razvoj;

- določajo, usklajujejo in uresničujejo svoje skupne interese in solidarno zadovoljujejo svoje materialne, socialne, kulturne in druge skupne potrebe;

- urejajo medsebojne odnose;

- zagotavljajo in organizirajo opravljanje zadev skupnega pomena za delovne ljudi ter splošnega družbenega pomena in v ta namen ustanavljajo organizacije združenega dela, skupne organe družbenega samoupravljanja ter organe oblasti;

- zagotavljajo neposredno izvrševanje zakonov, če to po zakonu ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti;

- zagotavljajo uresničevanje in varstvo ustavnih svoboščin, pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov;

- varujejo zakonitost ter organizirajo in opravljajo družbeno nadzorstvo;

- zagotavljajo javni red in mir ter varstvo ljudi in premoženja, medsebojno poravnavanje sporov ter organizirajo in uresničujejo družbeno zaščito;

- urejajo, organizirajo in usklajujejo priprave na splošni ljudski odpor ter urejajo druga vprašanja s področja narodne obrambe in civilne zaščite;

- skrbijo za urejanje in smotrno izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;

- skrbijo za urbanistično ureditev naselij ter prostorsko urejanje na območju občine;

- skrbijo za varstvo človekovega naravnega okolja;

- skrbijo za zdravstveno varstvo živali;
- skrbijo za vzdrževanje čistoče in zunanega izgleda naselij;

- z ustanavljanjem in organiziranjem komunalnih organizacij in služb ter z gradnjo komunalnih naprav zagotavljajo zadovoljevanje življenjskih potreb delovnih ljudi in občanov na tem področju;

- po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj ter na samoupravni podlagi urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti pri graditvi; uporabi in gospodarjenju s stanovanji;

- zagotavljajo in skrbijo za varstvo matere, otrok in družine, za varstvo občanov, ki niso zmožni sami skrbeti zase, skrbijo za varstvo borcev in žrtev fašističnega nasilja, pospešujejo razvoj zdravstvene službe in skrbijo za zdravstveno varstvo ter socialno varstvo delovnih ljudi;

- organizirajo varstvo, vzgojo in izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih;

- skrbijo za ustanavljanje, delovanje in razvoj kulturno prosvetnih organizacij in društev;

- skrbijo za vzdrževanje kulturnih in zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij;

- oblikujejo kadrovske politike in zagotavljajo njeno uresničevanje;

- usklajujejo politiko zaposlovanja in poklicnega usmerjanja mladine;

- uresničujejo sodelovanje z drugimi občinami in družbenopolitičnimi skupnostmi;

- sodelujejo z ustreznimi tujimi in mednarodnimi organi in organizacijami ter lokalnimi skupnostmi tujih držav v okviru sprejete zunanje politike Socialistične federativne republike Jugoslavije in mednarodnih pogodb.

12. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo v občini svoje skupne interese:

- v temeljnih organizacijah združenega dela na zborih delovnih ljudi, z referendumom in drugih oblikah odločanja;

- v krajevnih skupnostih na zborih delovnih ljudi in občanov, z referendumom in drugih oblikah odločanja;

- v delegacijah in po delegatih v občinski skupščini, v odgovarjajočih organih družbenega upravljanja, v interesnih skupnostih in v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah;

- s samoupravnim sporazumevanjem ter z družbenim dogovarjanjem;

- z dejavnostjo v družbenopolitičnih organizacijah in v drugih organizacijah in društvih;

- s svojimi svobodnimi in vsestranskimi aktivnostmi.

13. člen

V okviru danih pogojev občina z družbenim planom določa skupno politiko gospodarskega in družbenega razvoja v občini, ki je usklajen s politiko razvoja drugih skupnosti in usmerja ter usklajuje razvoj posameznih dejavnosti.

14. člen

V okviru z zakonom določenega sistema virov in vrst davkov, taks in drugih davčin občina samostojno odloča o obsegu in načinu financiranja družbenih potreb v občini.

Splošne družbene potrebe v občini se financirajo iz davkov, taks in drugih dajatev, ki so dohodek proračuna občine.

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določajo s proračunom občine in z drugimi akti.

DRUGI DEL

SAMOUPRAVLJANJE IN NJEGOVE OBLIKE V OBČINI

1. poglavje

TEMELJI DRUŽBENO-EKONOMSKIH ODNOSOV

15. člen

Temeljna organizacija združenega dela je osnovna oblika združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbenoekonomske pravice, urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in odločajo o drugih vprašanih svojega družbenoekonomskega položaja. Pri tem določajo, katere svoje osebnosti in skupne potrebe zadovoljujejo v tej organizaciji, v delovni organizaciji ter v drugih oblikah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih, v krajevnih skupnostih ter v drugih oblikah samoupravljanja in interesnega povežovanja v občini in v raznih oblikah medobčinskega sodelovanja ter v širših družbenopolitičnih skupnostih.

16. člen

Za pospeševanje vsestranskega gospodarskega in družbenega razvoja v občini občina ustanavlja in podpira ustanavljanje organizacij združenega dela na področju gospodarstva in družbenih služb ter pospešuje njihovo delovanje na splošno kakor tudi pri posameznih delovnih nalogah.

17. člen

Za zadovoljevanje vsakodnevnih potreb občanov in organizacij združenega dela občina posebno skrbi za skladen razvoj organizacij posebnega družbenega pomena, zlasti tistih, ki delujejo na področju komunalne dejavnosti, stanovanjskega gospodarstva in na podobnih področjih.

18. člen

Organizacija in upravljanje, odločanje in kontrola v organizacijah združenega dela, v krajevnih, interesnih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih morajo biti urejeni tako, da delovni ljudje na vsaki stopnji dela in v vseh delih teh organizacij in skupnosti odločajo o vprašanjih svojega dela ter o drugih interesih, uresničujejo svoje samoupravne pravice in skupne interese in nadzorujejo izvrševanje odločitev in delo vseh organov in služb.

19. člen

Zakonitost dela organizacij združenega dela v občini nadzoruje pristojni organ občine, če ni v zakonu ali predpisu, izdanem na podlagi zakona, predpisano, da nadzorujejo zakonitost dela posamezne organizacije združenega dela glede posameznih poslov ali v celoti pristojen organ druge družbenopolitične skupnosti.

Pri izvrševanju nadzorstva nad zakonitostjo dela organizacij združenega dela ima pristojni organ občine pravice in dolžnosti, ki jih določa zakon ali na podlagi zakona izdani predpis.

20. člen

Da se zagotovi javnost delovanja in družbeni nadzor, so organizacije združenega dela, ki opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, dolžne seznanjati občinsko skupščino s svojimi delovnimi programi, s samoupravnimi akti in s svojim delom.

II. poglavje

DRUŽBENO EKONOMSKI POLOŽAJ
DELOVNIH LJUDI V ZDRUŽENEM
DELU

21. člen

Socialistična družbeno ekonomska ureditev v občini temelji na svobodnem združenem delu delavcev s proizvodjalnimi sredstvi, ki so družbena lastnina, in na samoupravljanju delavcev v proizvodnji in delitvi družbenega proizvoda v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v celoti odnosov v družbeni reprodukciji.

22. člen

Družbeno ekonomski položaj delavca v združenem delu je zagotovljen z ustavo, zakonom, statutom občine, statuti organizacij združenega dela, s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

Družbeno ekonomski položaj delavca v združenem delu temelji na:

- materialnem in družbenem položaju delavca, ki ga na podlagi enakih pravic in odgovornosti določajo delo in rezultati dela;

- družbeni lastnini produkcijskih sredstev in drugih sredstev združenega dela, proizvodov združenega dela in z združenim delom doseženega dohodka, sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, naravnih bogastev in dobrin v splošni rabi;

- pravici do dela z družbenimi sredstvi kot neodtujljivi pravici delavca, da dela s temi sredstvi v organizaciji združenega dela za zadovoljevanje svojih osebnih in družbenih potreb, in da svobodno in enakopravno z drugimi delavci odloča o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela;

- neodtujljivi pravici vsakega delavca v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, da pri uresničevanju pravice do dela z družbenimi sredstvi v temeljni organizaciji združenega dela, in v vseh drugih oblikah združevanja dela in sredstev skupno in enakopravno z drugimi delavci odloča o delu in poslovanju organizacije združenega dela ter o zadevah in sredstvih v vseh odnosih družbene reprodukcije, da ureja medsebojna razmerja pri delu, odloča o dohodku, ki ga doseže v različnih oblikah združevanja dela in sredstev, in si pridobiva osebni dohodek;

- pravici delavcev v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva, socialnega varstva in drugih družbenih dejavnosti, da pridobivajo dohodek s svobodno menjavo svojega dela z delom delovnih ljudi, katerih potrebe in interese na teh področjih zadovoljujejo, in da imajo zagotovljen enak družbeno ekonomski položaj, kot ga imajo delavci organizacij združenega dela drugih dejavnosti;

- pravici do osebnega dohodka delavca za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb, ki ustreza rezultatom njegovega dela in osebnem prispevku, ki ga je dal k povečanju dohodka organizacije s svojim živim in minulim delom in v skladu z rastjo produktivnosti njegovega in celotnega družbenega dela ter z načelom solidarnosti delavcev v združenem delu;

- zagotovitvi vsakemu delavcu v združenem delu z družbenimi sredstvi iz dela osebni dohodek in druge pravice najmanj v višini oziroma obsegu, ki mu zagotavljajo materialno in socialno varnost ter je na splošno odvisen od stopnje produktivnosti celotnega družbenega dela in splošnih razmer okolja, v katerem delavec dela in živi;

- pravici delavcev v delovnih skupnostih, ki opravljajo dela za samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti in njihova združenja, družbenopolitične organizacije in druge organizacije, društva in organe družbenopolitičnih skupnosti, da imajo pravico do sredstev za osebno in skupno porabo v skladu z načelom delitve po delu in z družbeno določeni osnovami in merili za delitev, ki veljajo za organizacije združenega dela ter tudi druge samoupravne pravice v skladu z naravo dela, ki ga opravljajo, ter v skladu z družbeno in politično odgovornostjo, ki jo imajo za izvrševanje svojih funkcij in nalog organizacije, skupnosti in organov, za katere opravljajo dela;

- načelu o enakem družbenoekonomskem položaju in v osnovi na enakih pravicah in obveznostih, ki jih imajo delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno kot poklic opravljajo umetniško ali kakšno drugo kulturno, odvetniško ali drugo poklicno dejavnost kot delavci v organizacijah združenega dela;

- pravici in dolžnosti delavcev v delu delovne organizacije, ki je delovna celota, v katerem se da rezultat njihovega skupnega dela samostojno izraziti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu, in v kateri lahko delavci na tej podlagi uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, da organizirajo tak del delovne organizacije v temeljno organizacijo združenega dela;

- pravici delavcev temeljne organizacije združenega dela, da svojo temeljno organizacijo združenega dela, v kateri delajo, izločijo iz sestava delovne organizacije;

- pravici delavcev v organizacijah združenega dela, da se lahko združujejo v razne oblike sestavljenih organizacij združenega dela, temeljne organizacije združenega dela in delovne organizacije pa v skupnosti in druge oblike združevanja organizacij združenega dela, v katerih uresničujejo določene skupne interese;

- pravici do socialne varnosti in stabilnosti, ki je zagotovljena v interesnih in krajevnih skupnostih ter v drugih organizacijah in skupnostih med delom in po izteku delovne dobe.

23. člen

Kot delavci v združenem delu uresničujejo pravico dela z družbenimi sredstvi, so vzajemno odgovorni, da v svojem skupnem in splošnem družbenem interesu upravljajo družbena sredstva s skrbnostjo dobrega gospodarja in jih kot materialno osnovo svojega in celotnega družbenega dela nenehno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo ter svoje delovne obveznosti vestno izpolnjujejo.

24. člen

Organizacije združenega dela so v okviru svojih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, občina pa v okviru svojih z ustavo določenih pravic in dolžnosti dolžne, da v skladu z načeli vzajemnosti in solidarnosti dajejo gospodarsko in drugo pomoč organizacijam združenega dela, ki zaidejo v izjemne gospodarske težave in sprejeti ukrepe za njihovo sanacijo, če je to v skupnem interesu organizacij združenega dela oziroma v družbenem interesu.

25. člen

Proti organizaciji združenega dela in skupnosti ali drugemu združenju teh organizacij v katerih nastanejo bistvene motnje pri uresničevanju samoupravnih pravic delavcev ali ki ne izpolnjujejo svojih z zakonom določenih obveznosti ali s svojim poslovanjem huje škoduje družbene interese, se lahko pod pogoji

in po postopku; ki jih določa zakon, uporabijo z zakonom določeni začasni ukrepi, s katerimi se lahko začasno omeji uresničevanje posameznih samoupravnih pravic delavcev oziroma pravic organizacije ali združenja in njenih organov. Začasna omejitev uresničevanja samoupravnih pravic lahko traja le toliko časa, kolikor je nujno potrebno, da se odpravijo vzroki, zaradi katerih je bil tak ukrep uporabljen.

III. poglavje

USMERJANJE GOSPODARSKEGA IN
DRUŽBENEGA RAZVOJA

1. Družbeno planiranje

26. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v katerih upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije, imajo pravico in dolžnost, da samostojno sprejemajo plane in programe za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti, da te plane in programe usklajujejo med seboj in z družbenim planom občine Ptuj ter na tej podlagi zagotavljajo usklajevanje odnosov v celotni družbeni reprodukciji in usmerjanje celotnega materialnega in družbenega razvoja v skladu s skupnimi na samoupravnih temeljnih določeni interesi in cilji.

27. člen

Na podlagi dogovorov o skupnih interesnih in ciljnih gospodarskega in družbenega razvoja v občini ter na podlagi planov in programov za delo in razvoj organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, kot tudi na podlagi skupaj ocenjenih možnosti in pogojev za razvoj sprejme skupščina občine Ptuj družbeni plan občine Ptuj.

Družbeni plan občine določa skupno razvojno politiko, smernice in okvire za ukrepe ekonomske politike ter za upravne in organizacijske ukrepe, s katerimi se zagotavljajo možnosti za njihovo uresničevanje.

28. člen

V skladu s potrebami razvoja gospodarstva in posameznih dejavnosti občinska skupščina načrtuje gospodarski in družbeni razvoj občine Ptuj s srednjeročnimi in dolgoročnimi načrti razvoja ter letnimi družbenimi plani.

29. člen

Z letnim družbenim planom občine se:

- usmerja in usklajuje razvoj gospodarstva in družbenih dejavnosti;

- določa smernice razvoja na področju družbenih dejavnosti, komunalnega gospodarstva, kadrovske politike, politike socialne varnosti in stabilnosti, gospodarjenja s prostorom in varstva okolja;

- določa splošne okvire za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb ter načini združevanja sredstev za uresničevanje posameznih nalog;

- določa način uresničevanja posameznih nalog, njihove nosilce in odgovornost za zagotovitev v planu določenih ciljev.

30. člen

Letni družbeni plan razvoja občine temelji na predvidevanjih in programih razvoja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in interesnih skupnosti, na dolgoročnem in srednjeročnem programu družbeno gospodarskega razvoja ter urbanističnem programu občine, na predvidevanjih in smernicah širših družbeno političnih skupnosti o razvojni politiki.

31. člen

Načelna stališča in smernice za izdelavo družbenega plana predlaga občinski izvršni svet. Osnutek družbenega plana da občinski izvršni svet v javno razpravo delovnim ljudem v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, drugih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah, da dajo nanj svoje pripombe in predloge.

Po javni razpravi predloži občinski izvršni svet občinski skupščini predlog družbenega plana skupno s pripombami iz javne razprave, ki jih ni upošteval.

Družbeni plan občine sprejmejo enakopravno vsi zbori občinske skupščine.

2. Usmerjanje gospodarskega razvoja

32. člen

Na področju gospodarstva občina usmerja razvoj gospodarskih dejavnosti in analizira poslovanje organizacij združenega dela ter jih spodbuja in podpira pri uvajanju sodobne organizacije dela, pri ukrepih za pospeševanje proizvodnje in produktivnosti dela ter ekonomičnosti poslovanja.

Za vzpostavitev ravnotežja med gospodarskimi dejavnostmi bo občina privabljala s primernimi in ugodnimi lokacijami organizacije združenega dela izven občine za tiste dejavnosti gospodarstva, ki so v občini deficitarne ali pa ki zaposlujejo večje število delovne sile.

33. člen

Glede na poseben pomen kmetijstva občina še posebej pospešuje razvoj kmetijstva z delovanjem zemljiške skupnosti, skrbi za pravilno rabo kmetijskih zemljišč, omogoča z ustrežno davčno politiko uvajanje sodobnih metod gospodarjenja in sprejema ukrepe za razvoj kmetijskih gospodarstev.

Občina po veterinarski službi skrbi za smotno rejo, razmnoževanje in zdravstveno varstvo živali.

V skladu z naravnimi razmerami ter družbenimi potrebami občina s prostorskim planom nameni zemljišča za potrebe kmetijstva.

34. člen

Za zadovoljevanje potreb občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij po obrtnih storitvah občina posebno podpira razvoj obrtne proizvodnje in obrtnih storitev v oblikah organizacij združenega dela, pogodbenih organizacij združenega dela kakor tudi samostojnih obrtnikov.

35. člen

Občina pravtako spodbuja in pospešuje razvoj trgovine na svojem območju ter predvsem pospešuje razvoj maloprodajne trgovske mreže.

Posebno skrb posveča občina razvoju gostinstva ter izletniškega in rekreacijskega turizma, za katerega so dani naravni, kulturni in drugi pogoji v občini ter daje pobude in pomoč za razvoj teh dejavnosti.

IV. poglavje

FINANCIRANJE SKUPNIH IN SPLOŠNIH DRUŽBENIH POTREB

36. člen

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovni ljudje in občani v krajevnih, interesnih in drugih organizacijah in skupnostih odločajo o obsegu, vsebini in načinu zadovoljevanja svojih skupnih potreb ter združujejo svoje delo in sredstva za te namene. Z neposrednim odločanjem, samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem določajo način porabe teh sredstev.

37. člen

Za zadovoljitev splošnih družbenih potreb, ki se financirajo iz proračuna občine, plačujejo delavci iz dohodka temeljne organizacije združenega dela in iz svojih osebnih dohodkov, občani pa iz svojih osebnih dohodkov, drugih dohodkov ter premoženja davka, takse in druge davščine.

Delovni ljudje in občani v občini samostojno odločajo o obsegu in načinu financiranja splošnih družbenih potreb v občini v okviru z zakonom določenega sistema virov in vrst davkov, taks in drugih davščin, ki so dohodek proračuna občine.

38. člen

Delovni ljudje, občani in temeljne organizacije združenega dela prispevajo za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb po načelu, da sorazmerno več prispeva tisti, ki dosegajo večji dohodek.

39. člen

Iz proračuna občine Ptuj se financirajo naslednje splošne družbene potrebe:

- delovanje občinske skupščine in njenih organov, upravnih organov ter organizacij in pravosodnih organov v občini;
- narodna obramba in splošni ljudski odpor iz pristojnosti občine;
- varstvo borcev iz pristojnosti občine;
- dopolnilna sredstva za delovanje krajevnih skupnosti;
- dodatna sredstva za uresničevanje programov družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društiev;
- komunalne dejavnosti v občini, katerih financiranja ni mogoče prenesti na koristnika komunalnih uslug;
- intervencije v gospodarstvu zaradi zaščite življenjskega standarda delovnih ljudi;
- sodelovanje občine pri financiranju določenih potreb družbenih služb, kadar gre za obveznost občine, ki izhajajo iz družbenih dogovorov oziroma iz zakonov;
- z zakonom določeno sodelovanje občine pri vzdrževanju, graditvi in rekonstrukciji objektov za varstvo pred elementarnimi nevarnostmi;
- druge splošne družbene potrebe.

40. člen

Delovni ljudje v občini zaradi financiranja splošnih družbenih in skupnih potreb lahko združujejo svoja sredstva s sredstvi samoupravnih organizacij ter skupnosti.

Delovni ljudje v občini lahko združujejo svoja sredstva s sredstvi delovnih ljudi v drugih družbeno-političnih skupnostih, kadar je to potrebno za izvrševanje in zadovoljevanje splošnih družbenih in skupnih potreb delovnih ljudi.

41. člen

Obseg, višina in namen dohodkov za splošne družbene potrebe v občini se določajo s proračunom občine.

Občina Ptuj samostojno določa višino davkov, taks in drugih davščin, ki so v skladu z zakonom njen dohodek, ter z njimi samostojno razpolaga.

42. člen

Predlog proračuna občine določi občinski izvršni svet.

Predlog proračuna občine da občinski izvršni svet v obravnavo delavcem v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, delovnim ljudem in občanom v krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Delovni ljudje in občani na svojih zborih obravnavajo predlog proračuna in dajejo k njemu pripombe, predloge in mnenja.

43. člen

Po javni razpravi občinski izvršni svet pripravi dokončen predlog proračuna, upoštevajoč pripombe iz javne razprave.

Predlog proračuna občine predloži občinski izvršni svet občinski skupščini skupno s pripombami iz javne razprave, ki jih pri predlogu proračuna ni upošteval.

44. člen

Proračun občine sprejmejo enakopravno vsi zbori občinske skupščine.

45. člen

Po sprejetju proračuna obvesti občinski izvršni svet organizacije združenega dela, krajevne in druge skupnosti, katere predloge, pripombe in mnenja k proračunu občinska skupščina ni mogla upoštevati ter razloge za to.

46. člen

V občini se lahko ustanovljajo skladi, v katerih se združujejo sredstva občanov, organizacij združenega dela, krajevnih, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za določene namene.

Skladi iz prejšnjega odstavka se ustanovljajo s samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom ali pogodbo, ki določa tudi organe sklada, način izvrševanja nalog, način nadzora ustanoviteljev sklada nad delom organov in porabo sredstev sklada ter način zagotavljanja javnosti dela organov sklada.

V. poglavje

GOSPODARSKE DEJAVNOSTI POSEBNEGA DRUŽBENEGA POMENA

47. člen

Gospodarske dejavnosti posebnega družbenega pomena so tiste dejavnosti v materialni proizvodnji, ki služijo trajnemu zadovoljevanju življenjskih potreb delovnih ljudi in v katerih delovanje tržnih zakonitosti ne more biti edina podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov.

Dejavnosti posebnega družbenega pomena opravljajo v občini temeljne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, druge organizacije in skupnosti v skladu z zakoni in drugimi predpisi.

48. člen

Posebne družbene interese in način njihovega uresničevanja uveljavljajo delovni ljudje s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih ali s predpisi oziroma ukrepi družbenopolitičnih skupnosti v skladu z ustavo in zakoni.

1. Stanovanjsko gospodarstvo

49. člen

Delovni ljudje v združenem delu in občani v krajevni skupnosti samostojno rešujejo svoje stanovanjske potrebe ter s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in pogodbami po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo in združujejo sredstva ali urejajo medsebojna razmerja, pravice in obveznosti.

Svoje interese pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji in pri združevanju sredstev za te namene uresničujejo delovni ljudje in občani samostojno v hišnih svetih in v samoupravni stanovanjski skupnosti.

50. člen

Za področje stanovanjskega gospodarstva ustanovijo delovni ljudje v združenem delu in občani v krajevni skupnosti samoupravno stanovanjsko skupnost in v njej po načelih vzajemnosti in solidarnosti organizirano uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in interese pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji.

V samoupravni stanovanjski skupnosti se delovni ljudje združujejo neposredno in prek svojih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij, krajevnih skupnosti in drugih skupnosti. V tej skupnosti delovni ljudje zagotavljajo in združujejo sredstva za stanovanjsko izgradnjo, zagotavljajo družbeno pomoč, načrtujejo razvoj stanovanjskega gospodarstva, odločajo o uresničevanju programa tega razvoja in zaradi zadovoljevanja skupnih interesov, ciljev in potreb skupno s stanovalci upravljajo s skladom stanovanjskih hiš ter zagotavljajo smotno vzdrževanje, obnavljanje in izgradnjo stanovanj in poslovnih prostorov ter uresničujejo tudi druge skupne interese na področju stanovanjskega gospodarstva.

Ustanavljanje, način financiranja in delo samoupravne stanovanjske skupnosti se ureja s samoupravnim sporazumom.

51. člen

Z odlokom lahko občinska skupščina na podlagi zakona predpiše obveznost temeljnim organizacijam združenega dela in drugim zavezancem, da iz dohodka izločajo in združujejo sredstva za graditev stanovanj in za pomoč delovnim ljudem in občanom z nižjimi dohodki pri graditvi in uporabi stanovanj.

52. člen

Občina načrtuje in zagotavlja razvoj stanovanjske graditve s programom stanovanjske graditve in povezuje vse dejavnike, ki sodelujejo pri graditvi stanovanj. Program stanovanjske graditve sprejme občinska skupščina za določeno dobo, ki ne sme biti krajša od petih let.

Občina skrbi za usklajen urbanistični razvoj svojega območja v skladu z gospodarskim in družbenim razvojem občine. V ta namen sprejema občinska skupščina urbanistično dokumentacijo, ter zagotavlja s prostorskimi plani smotno izkoriščanje stavbnega zemljišča.

2. Komunalna dejavnost

53. člen

Za komunalno dejavnost se po tem statutu šteje:

oskrba naselij z vodo in električno energijo, kanalizacija, javna snaga, javna razsvetljava, mestni in primestni promet, vzdrževanje in opremljanje ulic, trgov ter občinskih cest v naseljih, javna kopališča, urejanje in vzdrževanje javnih parkov in zelenic, urejanje in komunalno opremljanje mestnega zemljišča, urejanje in vzdrževanje pokopališč ter pogrebne storitve, tržnice na drobno, organiziranje in vzdrževanje javnih parkirišč, urejanje in vzdrževanje sejmišč ter mestna kafilerija.

54. člen

Svoje potrebe in interese na področju komunalnih dejavnosti delovni ljudje in občani zadovoljujejo v krajevni skupnosti, v občini oziroma v samoupravnih interesnih komunalnih skupnostih. V teh skupnostih se delovni ljudje in občani kot uporabniki proizvodov in storitev združujejo z delavci, ki opravljajo te dejavnosti, in zadovoljujejo v njih svoje osebne in skupne potrebe, združujejo sredstva in določajo namen njihove uporabe, opredeljujejo pogoje in način opravljanja teh dejavnosti, sprejemajo in uresničujejo programe dela in razvoja, vplivajo na oblikovanje cen in sodelujejo pri določanju politike cen, uresničujejo druge skupne interese ter medsebojno urejajo druga razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti.

Komunalne dejavnosti v občini opravljajo komunalne organizacije združenega dela. Opravljanje in vzdrževanje komunalnih naprav lahko občinska skupščina poveri tudi krajevni skupnosti.

Z družbenim dogovorom oziroma z odlokom občinske skupščine se določi, kako odločajo oziroma soodločajo v komunalnih organizacijah združenega dela o zadevah, ki se jih neposredno tičejo, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih, preko organov občinske skupščine ter preko predstavnikov družbene skupnosti.

55. člen

Občinska skupščina lahko v skladu z zakonom predpiše:

- obvezno uporabo posameznih komunalnih storitev;
- obvezen prispevek uporabnikov komunalnih storitev za izgradnjo posameznih komunalnih naprav ali za financiranje posamezne komunalne dejavnosti;
- obvezno združevanje komunalnih organizacij v poslovne skupnosti, skupno organiziranje posameznih njihovih nalog ter načela za tako organiziranje;
- sodelovanje predstavnikov družbene skupnosti pri upravljanju komunalne organizacije, način njihovega imenovanja ter način sodelovanja v organih komunalne organizacije.

VI. poglavje

OSEBNO DELO S SREDSTVI V ZASEBNI LASTI OBČANOV

56. člen

Občani lahko v skladu z ustavo in zakoni z osebnim delom in delovnimi sredstvi v njihovi lastni samostojno opravljajo kmetijsko, obrtno, gostinsko ali turistično dejavnost in z zakonom določeno drugo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, če opravljanje dejavnosti z osebnim delom ustreza načinu, materialni osnovi in možnostim osebnega dela.

57. člen

Delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi, ki so lastnina občanov, lahko v skladu s pogodbo in zakonom združujejo svoje delo in delovna sredstva z organizacijami združenega dela v različnih oblikah kooperacije in v drugih oblikah poslovnega sodelovanja.

Delovni človek, ki samostojno opravlja dejavnost z osebnim delom s sredstvi, ki so lastnina občanov, lahko na samoupravni podlagi združi svoje delo in delovna sredstva z delom drugih v okviru pogodbene organizacije združenega dela. Pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz take združitve dela in sredstev določata ustava in zakon.

58. člen

Občina skrbi za razvoj obrti, posebno za razvoj storitvenih obrtnih dejavnosti in v ta namen po krajevnih skupnostih in na druge načine daje pobude in pomoč za razvoj obrti, ki so potrebne za zadovoljevanje osebnih potreb občanov kakor tudi za kritje potreb gospodinjstev.

Razvoj storitvene obrti, ki ima poseben pomen za življenjski standard občanov, podpira občina tudi z odgovarjajočo davčno politiko in zagotavljanjem pogojev za delo.

59. člen

Občina stimulira intenziviranje pridelovanja in optimalno izkoriščanje kmetijskih zemljišč v zasebnem sektorju kmetijstva. Podpira združevanje kmetov preko družbenih obratov za kooperacijo in uveljavlja uresničevanje samoupravljanja kmetovalcev v teh obratih.

S svojimi sredstvi sklada za pospeševanje kmetijstva, davčnimi olajšavami in pospeševalno službo občina usmerja kmetovalce v tržno kmetovanje preko specializiranih kmetij in uvajanje vseh novotarij za intenziviranje izkoriščanja zemljišč, boljše prireje živine in priprave pridelkov za potrošnjo.

60. člen

Za doseganje postavljenih nalog v družbenem in zasebnem kmetijstvu je nujno potrebno izboljšati tudi strokovno znanje kmetovalcev. Zato bo občina skupaj z organizacijami združenega dela s področja kmetijstva in predelave ter proizvodnje živilskih proizvodov omogočala delovanje in nadaljnji razvoj poklicnega šolstva v občini za šolanje bodočih gospodarjev in drugih kmetijskih proizvajalcev v rednem šolanju in z dopolnilnim izobraževanjem odraslih.

VII. poglavje

PRAVICE IN DOLŽNOSTI OBČINE NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

1. Skupne določbe

61. člen

Občina v okviru svojih pravic in dolžnosti usmerja in usklajuje razvoj družbenih dejavnosti v skladu s svojimi potrebami, doseženo stopnjo razvitosti in z materialnimi možnostmi ter politiko občine in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Delovni ljudje v občini trajno zagotavljajo pogoje za krepitev in razvoj družbenih dejavnosti. Za uresničevanje teh ciljev delovni ljudje posebno skrbijo za zagotovitev materialnih in drugih pogojev za opravljanje družbenih dejavnosti kakor tudi za tako organizacijo družbenih dejavnosti, ki bo na najboljši način služila zadovoljevanju potreb delovnih ljudi in občanov ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Opravljanje družbenih dejavnosti se organizira preko organizacij združenega dela in v samoupravnih interesnih skupnostih, ter po občinski skupščini in njenih organov.

S statuti samoupravnih interesnih skupnosti, zavodov in organizacij, ki opravljajo družbeno dejavnost, se določi način sodelovanja delovnih ljudi in občanov v samoupravljanju v teh dejavnostih.

62. člen

Delovni ljudje z družbenim planom občine ali drugim aktom določajo splošno razvojno politiko na področju družbenih dejavnosti, s splošno bilanco sredstev za financiranje splošnih in skupnih potreb v občini ugotavljajo možnosti za njihovo financiranje in pri usmerjanju ter programiranju družbenoekonomskega razvoja določajo politiko razširjene reprodukcije na teh področjih.

63. člen

Obseg in kultura zadovoljevanja skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti ter njihovo financiranje se na podlagi sprejetih programov in družbenih planov urejata z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

64. člen

Občinska skupščina je udeleženec dogovorov oziroma sporazumov, s katerimi se zagotavlja posebni družbeni interes za družbene dejavnosti.

65. člen

Vpliv delovnih ljudi v občini na delo organizacij združenega dela s področja družbenih dejavnosti se zagotavlja s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, ki urejajo pogoje in način opravljanja družbenih dejavnosti ter s sodelovanjem v samoupravnih interesnih skupnostih in organih upravljanja, z njihovo udeležbo pri imenovanju in razreševanju poslovnih organov in z drugimi oblikami družbenega vpliva v skladu z zakonom.

66. člen

Da se zagotovi javnost delovanja in družbeni nadzor, so organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter drugi organi, ki opravljajo dejavnost s področja družbenih služb, dolžne seznaniti občinsko skupščino in delovne ljudi s svojimi delovnimi programi in delom ter s samoupravnimi akti.

67. člen

Občinska skupščina vsaj enkrat v letu obravnava skupaj s skupščinami samoupravnih interesnih skupnosti dejavnost in stanje na področju družbenih dejavnosti.

2. Varstvo in vzgoja predšolskih otrok

68. člen

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih po načelih solidarnosti, na podlagi samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in na drug način ustvarjajo pogoje za varstvo in vzgojo predšolskih otrok.

69. člen

Naloge vzgoje in varstva predšolskih otrok neposredno izvajajo vzgojno varstvene in druge organizacije v skladu z zakonom in statutom teh organizacij.

V krajih, kjer ni pogojev za ustanovitev vzgojnovarstvenega zavoda kot samostojne organizacije, se organizira varstvo in vzgoja predšolskih otrok v posebnih oddelkih pri osnovni šoli ali v zunanjih oddelkih vzgojnovarstvenih zavodov.

70. člen

Organizacije za predšolsko varstvo in vzgojo otrok ustanavljajo v skladu z zakonom in programom razvoja otroškega varstva občina, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge organizacije.

71. člen

V občini se ustanovi samoupravna interesna skupnost otroškega varstva z nalogo, da:

- določa program družbenega varstva matere, otroka in družine;
- skrbi za združevanje sredstev in zagotavljanje pogojev za ustanovitev in življenje družine; za uresničevanje materinstva ter razvoj, vzgojo in socialno varstvo otrok;
- organizira in pospešuje razvoj dnevnega varstva in vzgoje, družbene prehrane in telesne kulture otrok ter omogoča, da bodo te oblike dostopne vsem otrokom, ne glede na materialni položaj njihovih staršev;
- sodeluje z občinsko skupščino, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela ter strokovnimi inštitucijami pri uresničevanju nalog družbenega varstva otrok in pri drugih vprašanih, pomembnih za razvoj družbenega varstva otrok, ustanovitev družine in uresničevanje materinstva;
- pospešuje sodelovanje in združevanje na področju otroškega varstva v občini in med občinami;
- opravlja druge naloge na področju otroškega varstva, ustanavljanja družine in materinstva v skladu z zakonom in družbenimi dogovori ter samoupravnimi sporazumi s tega področja.

72. člen

Za uspešnejše in racionalnejše izvajanje nalog na področju otroškega varstva se lahko s samoupravnim sporazumom ustanovi samoupravna interesna skupnost otroškega varstva za območje več občin.

3. Vzgoja in izobraževanje

73. člen

Delovni ljudje v občini ustvarjajo materialne, kadrovske in druge pogoje za uspešen razvoj vzgoje in izobraževanja na samoupravni podlagi. Pri tem zlasti skrbijo za izenačevanje pogojev varstva, vzgoje in osnovnega šolanja vseh otrok.

74. člen

Otrokom in mlajšim polnoletnim osebam z motnjami v telesnem in duševnem razvoju se zagotavlja usposabljanje od predšolske vzgoje do vključitve v delo.

75. člen

Za organizirano zadovoljevanje svojih osebnih in skupnih potreb in interesov na področju vzgoje in izobraževanja, ustanovijo delovni ljudje skupaj z delavci vzgojno-izobraževalnih organizacij samoupravno interesno skupnost za vzgojo in izobraževanje, v kateri se:

– uresničuje družbena politika razvoja osnovnega šolstva;

– skrbi za organizacijo in razvoj dejavnosti osnovnih šol;

– sodeluje z organizacijami s področja vzgoje in izobraževanja; občinsko skupščino in njenimi organi, krajevnimi skupnostmi, drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbeno-političnimi organizacijami in organizacijami s področja zdravstva ter temeljnimi organizacijami združenega dela pri sprejemanju načrtov in programov razvoja osnovnega šolstva, pri usmerjanju razvoja mreže in zmogljivosti osnovnih šol, pri organizaciji male šole ter podaljšanega bivanja in prehrane otrok v osnovni šoli;

– uresničuje družbena, socialna in kadrovska politika na področju osnovnega šolstva;

– združuje sredstva za dejavnost in materialno osnovo osnovnih šol;

– izvajajo ukrepi za napredek vzgoje in izobraževanja, za višjo izobražbeno raven delovnih ljudi, za razširitev materialne osnove vzgoje in izobraževanja, za šolanje in izpopolnjevanje pedagoških delavcev;

– sodeluje z drugimi izobraževalnimi skupnostmi pri vprašanih splošnega in skupnega pomena;

– obravnavajo druga vprašanja in izvršujejo druge naloge s področja vzgoje in izobraževanja.

76. člen

Zaradi zagotovitve pravic delovnih ljudi do obveznega osnovnošolskega izobraževanja in vzgoje ustanavlja občina osnovne šole in zagotavlja pogoje za njihovo delo. V ta namen občina še zlasti skrbi za izgradnjo, obnovo in modernizacijo ter opremo šolskih objektov.

77. člen

O ustanavljanju in ukinitanju osnovnih šol in njihovih podružnic odloča občinska skupščina v skladu z zakonom, po predhodnem mnenju zainteresirane krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje.

78. člen

Pouk v osnovni šoli je za učence in odrasle brezplačen. Učenci iz oddaljenih krajev imajo med obveznim šolanjem pravico do brezplačnega prevoza v šolo oziroma do brezplačne oskrbe v kraju šolanja.

Osnovna šola skupaj s starši, krajevno skupnostjo, občino, organizacijami združenega dela in samoupravnimi interesnimi skupnostmi zagotavlja tudi druge materialne pogoje za uspešno šolanje.

79. člen

Za glasbeno vzgojo in izobraževanje ter vzgojo na drugih področjih kulturnih dejavnosti se v občini ustanovljajo glasbene šole in uvajajo druge oblike glasbene, umetniške in splošne kulturne vzgoje mladine in delovnih ljudi.

80. člen

Za stalno izobraževanje in izpopolnjevanje družbenih, strokovnih in splošnih znanj, ki so potrebna za delo, samoupravljanje in osebno življenje delovnih ljudi, inštitucija univerza v Ptuj kot osrednja institucija izobraževanja odraslih.

81. člen

Organizacije združenega dela ter druge zainteresirane organizacije in skupnosti organizirajo izobraževalne dejavnosti, ki omogočajo delavcem, da se uvedejo v delo, da si priskrbijo poklicno izobrazbo ter stalno izpopolnjujejo strokovna, družbena in splošna znanja, ki so potrebna za delo in samoupravljanje in da se specializirajo ali prekvalificirajo glede na spremembo v organizaciji dela in v tehnološkem razvoju.

82. člen

Zaradi zagotovitve strokovnih kadrov za potrebe gospodarstva, družbenih in drugih dejavnosti v občini ustanavlja občina srednje šole in domove za učence teh šol.

Občina v sodelovanju z zainteresiranimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, drugimi občinami ter republiškimi organi zagotavlja materialne in druge pogoje za delo srednjih šol in domov za učence teh šol.

83. člen

Delovni ljudje v občini po organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in občinski skupščini ter v skladu s kadrovsko politiko omogočajo enake pogoje izobraževanja ne glede na socialni položaj učencev in študentov s tem, da jim zagotavljajo štipendije, brezobrestna posojila in druge oblike pomoči pri šolanju.

V ta namen se v občini ustanovi sklad za štipendiranje.

4. Kultura in prosveta

84. člen

Občina v sodelovanju z organizacijami združenega dela, drugimi organizacijami, skupnostmi in krajevnimi skupnostmi skrbi za uspešen razvoj kulture kot sestavine človekove osebnosti, družbenega življenja in napredka, za zadovoljevanje kulturnih potreb občanov in za varovanje kulturne dediščine.

V občini se pospešujejo zlasti naslednje kulturne dejavnosti: knjižničarstvo, muzealstvo, arhivarstvo, spomeniško varstvo, gledališko, glasbeno in likovno umetnost, tisk, radio in drugo.

85. člen

Kulturne dejavnosti opravljajo organizacije združenega dela s področja kulture in drugih družbenih dejavnosti ter gospodarstva, kulturno prosvetne organizacije, kakor tudi posamezniki z umetniškim ustvarjanjem.

86. člen

Za uveljavljanje samoupravnih pravic delovnih ljudi na področju kulture delovni ljudje skupaj z delavci organizacij in skupnosti, ki opravljajo kulturne dejavnosti ustanovijo samoupravno interesno kulturno skupnost. V njej uresničujejo svobodno menjavo dela in v skupnem interesu združujejo sredstva za razvoj kulture, ustvarjajo pogoje za dostopnost kulturnih vrednot, usmerjajo razvoj in oblikovanje programov kulturnih dejavnosti, odločajo o graditvi in uporabi kulturnih objektov in uresničujejo druge interese.

87. člen

Samoupravna interesna kulturna skupnost omogoča trajen in usklajen razvoj kulture v občini z načrtovanjem razvoja kulturnih dejavnosti in z zagotavljanjem sredstev za izpolnjevanje programov.

88. člen

Občina posebno skrbi za zaščito kulturnih in zgodovinskih spomenikov in naravnih znamenitosti.

Pod posebno zaščito so spomeniki, spominske plošče, drugi objekti iz narodno-osvobodilnega boja slovenskega in jugoslovanskih narodov.

5. Telesna kultura

89. člen

Delovni ljudje v občini ustvarjajo zaradi izboljševanja zdravstvenega stanja, produktivnosti dela, obrambnih sposobnosti in rekreacije, materialne organizacijske in druge pogoje za razvoj telesne kulture.

90. člen

Organizacije združenega dela, krajevne skupnosti ter športna društva in organizacije kakor tudi vzgojinarstvene in izobraževalne organizacije razvijajo aktivno telesno kulturno, športno in rekreacijsko dejavnost delovnih ljudi in občanov.

91. člen

Z urbanističnimi akti se določijo ustrezne površine za otroška igrišča, šport in rekreacijo delovnih ljudi in občanov.

Pri šolah, ki so na osnovi učnih programov dolžne skrbeti za telesno vzgojo učencev, morajo biti urejene potrebne površine in objekti za telesno vzgojne dejavnosti.

92. člen

Za samoupravno in organizirano zadovoljevanje potreb na področju telesne kulture, športa in rekreacije se v občini ustanovi samoupravna interesna telesna kulturna skupnost, ki ima predvsem naslednje naloge:

– skrbi za zdrav telesni razvoj delovnih ljudi in občanov in vsestranski razvoj telesne kulture in rekreacije;

– sodeluje z občinsko skupščino, temeljnimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi ter interesnimi skupnostmi pri oblikovanju razvojnih načrtov ter daje mnenja in predloge o vprašanih, ki zadevajo telesno kulturne dejavnosti in ki so pomembni za njihov razvoj;

– skrbi za množično vključevanje delovnih ljudi v telesno kulturne dejavnosti;

– skrbi za materialne in druge pogoje razvoja telesno kulturne dejavnosti, zlasti za izgradnjo in vzdrževanje objektov ter vzgojo strokovnih kadrov;

– razvija tekmovalni šport;

– določa načela in merila delitve ter uporabe sredstev;

– skrbi za skladen razvoj telesne kulture vseh delovnih ljudi;

– sprejema akcijske, letne, srednjeročne in dolgoročne programe za delo in razvoj telesno kulturne dejavnosti;

– opravlja druge naloge, ki so pomembne za razvoj telesne kulture.

6. Zdravstveno varstvo

93. člen

Z namenom pospeševanja telesnega in duševnega zdravja občanov, preprečevanja obolenj, zdravljenja in rehabilitacije obolelih občanov se v občini v skladu z zakonom in drugimi predpisi ter potrebami občanov zagotavljajo pogoji za izvajanje ukrepov zdravstvenega varstva, za pospeševanje dela obstoječih in za ustanavljanje novih zdravstvenih ustanov.

Zdravstveno varstvo občanov v občini se zagotavlja po zdravstvenih zavodih, skupnosti zdravstvenega zavarovanja in drugih delovnih organizacijah na področju zdravstva v skladu s programom zdravstvenega varstva.

94. člen

Program zdravstvenega varstva sprejmejo po načelih družbenega dogovarjanja občina, skupnost zdravstvenega zavarovanja in zdravstvene delovne organizacije, delovne organizacije in druge zainteresirane organizacije.

S programom zdravstvenega varstva se določajo zlasti:

– oblike oziroma ukrepi zdravstvenega varstva, ki se bodo izvajali v določenem obdobju;

– osnove za kakovostno rast zdravstvene dejavnosti in zdravstvenega varstva;

– merila, po katerih se bodo izvajali ukrepi zdravstvenega varstva,

– družbeno ekonomski odnosi zdravstva;

– nosilci posameznih nalog iz programa;

– način financiranja poedinih oblik oziroma ukrepov zdravstvenega varstva in

– druga važna vprašanja za izvajanje programa.

V programu so posebno zajete čim širše oblike preventivnega varstva na območju občine.

95. člen

Občinski upravni organ, pristojen za zdravstveno varstvo, mora spremljati izvajanje programa zdravstvenega varstva in obveščati udeležence družbenega dogovora zaradi pravočasnega ukrepanja.

96. člen

Za samoupravno in organizirano zadovoljevanje potreb na področju zdravstvenega varstva ustanovijo delovni ljudje skupaj z delavci organizacij, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, samoupravno interesno zdravstveno skupnost. V njej uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo sredstva, si po načelu vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo zdravstveno varstvo, odločajo o vrstah in obsegu pravic iz zdravstvenega zavarovanja, določajo politiko razvoja in pospeševanja zdravstvene dejavnosti in usklajujejo razvoj teritorialne razporejenosti zdravstvenih organizacij, zagotavljajo pogoje in skrbijo za raziskovalno delo ter za vzgojo in izobraževanje zdravstvenih delavcev in uresničujejo druge skupne interese na področju zdravstva.

97. člen

Z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi se v občini zagotavljajo tudi materialni pogoji za zdravstveno preventivo, predvsem za preprečevanje in zatiranje nalezljivih boleznin in za varstvo človekovega okolja.

98. člen

Zdravstveno varstvo oseb, ki niso zavarovane po zakonu, se zagotavlja v okviru skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Obseg pravic kakor tudi pogoje za pridobitev pravic iz prejšnjega odstavka določi občina s svojim predpisom ob zagotovitvi potrebnih sredstev za stroške zdravstvenega varstva teh oseb.

99. člen

Občina z dogovorom s temeljnimi organizacijami združenega dela in drugimi organizacijami sprejme plan o zdravstvenih in drugih ukrepih, ki so potrebni v primeru elementarnih in drugih nesreč.

7. Socialno varstvo ter varstvo družine, otrok in mladine

100. člen

Socialno varstvo kot bistveno sestavino socialne varnosti uresničujejo delovni ljudje v občini v samoupravni interesni skupnosti otroškega varstva in samoupravni interesni skupnosti socialnega skrbstva in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v skladu z zakonom.

101. člen

Socialno skrbstvo je sistem dejavnosti in ukrepov, s katerimi se zagotavlja pomoč v normalnem razvoju ogroženim posameznikom, družinam in skupinam delovnih ljudi in občanov, pomoč občanom, ki niso sposobni za delo in nimajo za preživljanje potrebnih sredstev, varstvo mladotletnikov, za katere ne skrbijo starši ter drugih oseb, ki ne morejo same skrbeti zase, za varstvo svojih pravic in koristi ter sistem drugih ukrepov, s katerimi se občanom zagotavlja usposabljanje za življenje in delo ter preprečuje nastajanje motenj v njihovem življenju.

Občani imajo pravico do socialnega skrbstva, če so nezmožni za delo in nimajo sredstev za preživljanje ali je iz drugih razlogov ogroženo njihovo normalno vključevanje v delo in življenje družbene skupnosti.

Ob pogojih, določenih s samoupravnim sporazumom oziroma z družbenim dogovorom, imajo občani pravico do družbene denarne pomoči.

102. člen

Delovni ljudje v občini zagotavljajo po načelu solidarnosti in vzajemnosti pogoje za socialno varnost vseh občanov.

Neposredno aktivnost na področju socialnega varstva in socialne politike izvajajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, strokovna socialna služba občinske skupščine in druge organizacije in skupnosti.

103. člen

Z načrtno socialno politiko se v občini odpravljajo neupravičene socialne razlike in odpravlja pojave, ki povzročajo socialne probleme.

V ta namen se sprejemajo in izvajajo ustrezni ukrepi na področju družbenega standarda delavcev v organizacijah združenega dela, zaposlovanja, rehabilitacije in zaposlovanja invalidov, na področju stanovanjske politike, davčne politike, varstva, vzgoje in izobraževanja otrok ter socialnega in zdravstvenega varstva.

104. člen

Občina zagotavlja posebno varstvo družini, materi in otroku. Posebno skrb vodi v pogledu varstva matere na delu, posebno pa o njeni funkciji matere, zdravstvenega varstva žene in otroka, vzgoji in varstvu otrok in mladine ter vodenju aktivne demografske politike in socialnega varstva določenih kategorij družin in otrok.

Pod posebnim varstvom je mladina, za katere roditelji ne skrbijo, kakor tudi druge osebe, ki niso zmožne, da bi skrbele zase in za varstvo svojih pravic in interesov.

105. člen

Občanom, ki so nesposobni za delo in nimajo potrebnih sredstev za preživljanje, zagotavlja občina socialno varstvo in nudi stalno in občasno družbeno pomoč.

Občina zagotavlja posebno varstvo osebam, ki so prizadete v fizičnem in duševnem razvoju.

Občina v skladu s samoupravnim sporazumom oziroma družbenim dogovorom nudi družbeno denarno pomoč in varstvo prizadetim občanom.

106. člen

Občina skrbi za gradnjo socialnih zavodov ter domov za ostarele občane in občane, ki jim je potrebna domska oskrba.

107. člen

V občini se za področje socialnega skrbstva ustanovi samoupravna interesna skupnost socialnega skrbstva z namenom, da po načelu vzajemnosti in solidarnosti zagotovi sredstva in financira posamezne oblike socialnega skrbstva v mejah svoje pristojnosti iz svojega področja dela.

8. Varstvo borcev in vojaškihvojnih invalidov

108. člen

Občina posveča posebno skrb borcem NOV, borcem za severno mejo, vojaškim vojnimi invalidom, družinam padlih borcev in žrtvam fašističnega nasilja.

V sodelovanju z organizacijami združenega dela ter drugimi organizacijami in skupnostmi sprejema ukrepe za izboljšanje varstva borcev in invalidov, posebno za ureditev njihovega materialnega položaja, zdravstvenega varstva in stanovanjskih razmer.

109. člen

Občinska skupščina določa kriterije in oblike družbene materialne pomoči borcem in invalidom oziroma njihovim družinam in zagotavlja potrebna sredstva za te namene.

VIII. poglavje

SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN DRUŽBENI DOGOVORI

110. člen

Svobodno in enakopravno samoupravno urejanje medsebojnih odnosov ter usklajevanje skupnih in splošnih interesov delovnih ljudi ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem predstavlja enega izmed bistvenih elementov družbenega sistema samoupravlja-

nja in pomembno obliko uresničevanja socialistične samoupravne demokracije.

111. člen

S samoupravnim sporazumom delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni ljudje v krajevnih skupnostih, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih v mejah svojih samoupravnih pravic usklajujejo svoje posebne interese s skupnimi interesi, usklajujejo svoje interese v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji, združujejo delovna sredstva in urejajo medsebojna razmerja v zvezi z združevanjem sredstev in dela, določajo osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, določajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter ukrepe za njihovo uresničevanje in urejajo druga razmerja skupnega pomena.

Samoupravni sporazum sklenejo v imenu udeležencev sporazuma njihovi pooblašteni organi.

112. člen

Samoupravni sporazum zavezuje organizacije združenega dela ter druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki ga sklenejo ali k njemu pristopijo.

Organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije ter skupnosti, ki menijo, da so s samoupravnim sporazumom drugih samoupravnih organizacij in skupnosti prizadete njene pravice, ki temelje na zakonu, lahko začnejo postopek za ponovno obravnavanje samoupravnega sporazuma.

113. člen

Z družbenim dogovorom organizacije združenega dela, njihova združenja, samoupravne interesne skupnosti, druge organizacije in skupnosti, organi občine, sindikati in druge družbenopolitične in družbene organizacije zagotavljajo in usklajujejo samoupravno urejanje družbeno-ekonomskih in drugih odnosov, ki so skupnega pomena za udeležence dogovora ali splošnega družbenega pomena za občino.

Družbeni dogovor zavezuje udeležence, ki ga sklenejo ali k njemu pristopijo.

114. člen

Občinska skupščina spodbuja samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in lahko predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje oziroma družbeno dogovarjanje.

115. člen

S samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom se določajo ukrepi za njuno izvajanje, materialna in družbeno odgovornost udeležencev v samoupravnem sporazumu in družbenem dogovoru ter način in pogoje za njuno spremembo.

116. člen

Postopek za sklenitev samoupravnega sporazuma in družbenega dogovora lahko začne:

- temeljna ali druga organizacija združenega dela;
- samoupravna interesna skupnost;
- združenje organizacij združenega dela;
- sindikat in druge družbenopolitične organizacije;
- občinska skupščina.

Postopek se začne s sklepom, ki ga sprejme ali delovna skupnost neposredno ali organ upravljanja, ki je določen s samoupravnim aktom za nosilca pobude.

117. člen

Vsak soudeleženec sprejme samoupravni sporazum ali družbeni dogovor po postopku, ki je predviden za sprejem njegovega splošnega akta.

V samoupravnem sporazumu oziroma družbenem dogovoru se lahko predvidi razsodišče za reševanje sporov, ki nastanejo pri izvajanju sporazuma oziroma družbenega dogovora.

IX. POGLAVJE

ZDRUŽEVANJE DELOVNIH LJUDI V SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

118. člen

V občini uresničujejo delovni ljudje ustavno pravico, da neposredno in preko svojih samoupravnih organizacij in skupnosti ustanovljajo samoupravne interesne skupnosti, da bi zadovoljevali svoje osebne in skupne potrebe in interese ter s temi potrebami in interesi usklajevali delo na področju, za katero ustanovljajo interesno skupnost.

Pravice, obveznosti in odgovornosti v medsebojnih razmerjih v samoupravni interesni skupnosti urejajo samoupravni sporazumi o njeni ustanovitvi, njen statut in drugi samoupravni akti.

119. člen

Za zadovoljevanje svojih potreb in interesov v samoupravnih interesnih skupnostih plačujejo delovni ljudje tem skupnostim prispevke iz svojih osebnih dohodkov in iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v skladu z namenom oziroma v skladu s cilji, za katere so ta sredstva namenjena.

120. člen

Delavci in drugi delovni ljudje, ki na področjih vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva po načelih vzajemnosti in solidarnosti uresničujejo svoje osebne in skupne potrebe in interese, ter delavci organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na teh področjih, ustanovljajo samoupravne interesne skupnosti, v katerih uresničujejo svobodno menjavo dela, združujejo delo in sredstva ter enakopravno in skupno odločajo o opravljanju teh dejavnosti v skladu s skupnimi interesi, določajo politiko razvoja in pospeševanja teh dejavnosti in uresničujejo druge skupne interese.

Medsebojna razmerja v teh samoupravnih interesnih skupnostih se urejajo tako, da se delavcem in drugim delovnim ljudem, ki v njih združujejo sredstva, zagotavlja pravica odločati o teh sredstvih, delavcem organizacij združenega dela, ki opravljajo dejavnosti na področju, za katero je bila interesna skupnost ustanovljena, pa pravica, da v svobodni menjavi dela uresničujejo enak družbenoekonomski položaj kot delavci v drugih organizacijah združenega dela.

121. člen

Samoupravne interesne skupnosti se lahko ustanovijo tudi na področjih dejavnosti posebnega družbenega pomena, v katerih delovanje tržnih zakonitosti ni podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov, če je trajno opravljanje teh dejavnosti nujno za zadovoljevanje potreb določenih uporabnikov.

V teh samoupravnih interesnih skupnostih se delovni ljudje kot uporabniki proizvodov in storitev združujejo z delavci, ki opravljajo te dejavnosti in zadovoljujejo v njih svoje osebne in skupne potrebe, združujejo sredstva in določajo namen njihove uporabe, opredeljujejo pogoje in način opravljanja teh dejavnosti, sprejemajo in uresničujejo programe dela in razvoja, vplivajo na druge skupne interese ter medsebojno urejajo druga razmerja, pravice in odgovornosti.

122. člen

Samoupravne interesne skupnosti, katerih dejavnost je posebnega družbenega interesa, ustanovijo temeljne skupnosti in enote praviloma za vso občino, lahko pa jih ustanovijo tudi po panogah dejavnosti.

V interesnih skupnostih, v katerih se temeljne skupnosti in enote ustanovljajo po posameznih panogah dejavnosti, se zagotavlja samoupravno organiziranje in vpliv vseh delovnih ljudi občine.

123. člen

S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi interesne skupnosti, z njenim statutom ali s pogodbo se zagotavlja, da delovni ljudje, združeni v interesni skupnosti, samoupravno organizirani v okviru občine ali krajevnih skupnosti:

– samostojno odločajo o določenih vprašanjih, ki so skupnega interesa;

– imajo vpliv na delo in delovanje celotne interesne skupnosti; v ta namen sodelujejo v razpravi in postopku odločanja o vprašanih iz pristojnosti skupščine in drugih organov interesne skupnosti;

– razpravljajo o uresničevanju politike razvoja odgovarjajoče dejavnosti v občini, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki so pomembna za zadovoljevanje njihovih osebnih in skupnih potreb v okviru občine.

124. člen

Interesne skupnosti uredijo s svojimi splošnimi akti odnose in oblike sodelovanja z občinsko skupščino in z organi družbenopolitičnih organizacij v občini.

125. člen

Skupščino in druge organe upravljanja samoupravne interesne skupnosti ter njenih osnovnih skupnosti in enot sestavljajo delegati, ki jih delovni ljudje in organizacije združenega dela ali druge organizacije oziroma skupnosti volijo v skladu s splošnimi načeli delegatskega sistema.

126. člen

Interesne skupnosti so dolžne zagotoviti:

– da delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah ter v družbeno-političnih organizacijah neposredno razpravljajo in zavzamejo stališča o predlogih programov in planov razvoja, stopnji prispevka, finančnega načrta kakor tudi o vseh drugih vprašanjih, ki so koristna in pomembna za delovne ljudi, o katerih odločajo organi upravljanja samoupravne interesne skupnosti;

– usklajevanje svojih programov in planov razvoja in višine sredstev z družbenimi plani in splošno bilanco sredstev občine za skupne in splošne družbene potrebe;

– da v skladu s programi razvoja s samoupravnimi sporazumi določajo področja, za katera je interesna skupnost ustanovljena, kakor tudi kriterije in merila za razdelitev teh sredstev, če je z ustavo ali zakonom določeno, da se o teh vprašanjih odloča v samoupravni interesni skupnosti;

– racionalno, ekonomično in namensko porabo sredstev skupnosti;

– da se pod enakimi pogoji nudijo usluge vsem delovnim ljudem – članom interesne skupnosti in da se stalno izboljšuje kvaliteta in nivo uslug;

– popolno javnost dela in stalno, objektivno in čim popolnejše informiranje temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine in drugih zainteresiranih organov o uresničevanju nalog samoupravne interesne skupnosti in o delu njenih organov upravljanja.

127. člen

V kolikor pride zaradi povečanih stroškov ali drugih upravičenih razlogov do neskladnosti med določenim obsegom in nivojem uslug in višine sredstev, izločenih za njihovo financiranje osnovnih funkcij interesne skupnosti, skupščina interesne skupnosti o tem obvesti občinsko skupščino in druge zainteresirane organe v občini ter predlaga ukrepe za rešitev nastale situacije.

Če se skupščina interesne skupnosti obrne na občinsko skupščino, bo ta v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi samoupravnimi organizacijami v občini kakor tudi s skupščino interesne skupnosti skušala najti rešitev nastalega položaja ter po potrebi organizirala javno razpravo o teh vprašanjih in sprejela odgovarjajoče ukrepe na podlagi samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

128. člen

Občinska skupščina zagotavlja uresničevanje dejavnosti interesnih skupnosti, opravlja družbeni nadzor in nadzor nad zakonitostjo dela organov teh skupnosti.

129. člen

Organi upravljanja samoupravne interesne skupnosti imajo pravico:

– sprožiti pobudo pri občinskih organih za razpravljanje in reševanje vprašanj, ki so posebnega pomena za skupnost;

– predlagati sklicanje skupnega sestanka ali posvetovanja predstavnikov občinske skupščine,

organov skupnosti in drugih zainteresiranih družbenih organov v občini zaradi proučevanja vprašanj skupnega interesa;

– zahtevati od občinske skupščine, da jim predloži v razpravo predlog predpisa ali drugega splošnega akta, s katerim se urejajo vprašanja, ki so pomembna za to skupnost ali da dajo svoje mišljenje o tem predlogu;

– da po svojih predstavnikih sodelujejo v razpravi na seji občinske skupščine, oziroma ustreznega zbora, kadar ta razpravlja o vprašanjih, ki so posebnega interesa za to skupnost.

130. člen

Kadar občinska skupščina v okviru svojih pravic in dolžnosti obravnava programe razvoja dejavnosti področja, za katero je ustanovljena interesna skupnost, določa višino stopnje prispevka za financiranje uslug takšne interesne skupnosti ali sprejema predpise, ki so posebnega interesa za to skupnost, je občinska skupščina dolžna omogočiti interesni skupnosti, da sodeluje pri odločanju o teh vprašanjih.

Če občinska skupščina ne upošteva pripomb in predlogov organov interesne skupnosti, lahko sprejme predloženi sklep, dolžna pa jih je obvestiti o razlogih, ki so jo pri tem vodili, lahko pa tudi odloži sprejem dokončnega sklepa in sklene, da se o teh vprašanjih posvetuje z organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi, organi družbenopolitičnih organizacij in drugimi zainteresiranimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v občini.

131. člen

Občinska skupščina ustvarja pogoje in razvija take oblike aktivnosti in sodelovanja, ki omogočajo organom upravljanja samoupravnih interesnih skupnosti, da čim popolneje sodelujejo pri delu občinske skupščine.

Za dosego tega cilja občinska skupščina:

– razpravlja o vprašanjih, ki so jih sporočile samoupravne interesne skupnosti po svoji pobudi ali na njihovo zahtevo;

– jim dostavlja v razpravo predloge odgovarjajočih predpisov in drugih splošnih aktov in drugo pripravljeno gradivo za svoje seje;

– obvezno na sejah pristojnih zborov razpravlja o predlogih, ki jih je skupščina interesne skupnosti predložila na podlagi pravice predlagatelja in o svojem stališču obvešča predlagatelje predloga;

– vabi predstavnike interesnih skupnosti, da so navzoči na sejah občinske skupščine in zborov;

– organizira skupne sestanke z njihovimi predstavniki;

– ustanavlja v sporazumu z organi upravljanja interesnih skupnosti skupne delovne grupe ali druga telesa in jim poverja v proučevanju posamezna vprašanja skupnega pomena, pripravo predlogov in reševanje teh vprašanj kakor tudi opravljanje drugih zadev.

X. poglavje

SAMOUPRAVNI POLOŽAJ DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV V KRAJEVNI SKUPNOSTI

132. člen

Krajevna skupnost je temeljna samoupravna skupnost delovnih ljudi in občanov na določenem območju, ki določa na samoupraven način vsebino in način zadovoljevanja ter uresničevanja svojih skupnih potreb.

133. člen

Delovni ljudje in občani v naselju, delu naselja ali v več povezanih naseljih imajo pravico in dolžnost, da se za uresničevanje določenih skupnih interesov in potreb ter opravljanja nalog samoupravno organizirajo v krajevno skupnost.

Za uresničevanje svojih skupnih interesov in potreb ter opravljanje nalog se delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in na drug način povezujejo z organizacijami združenega dela, s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, z drugimi krajevnimi skupnostmi ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane za sodelovanje in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju teh interesov in potreb ter opravljanju nalog. V krajevni

skupnosti se povezujejo tudi delovni ljudje in občani, združeni v družbenopolitični in drugih družbenih organizacijah in društvih, v katerih uresničujejo posamične in skupne interese.

Delovni ljudje in občani, organizirani v krajevni skupnosti, sodelujejo pri opravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih.

134. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti določajo vsebino in način zadovoljevanja ter uresničevanja svojih skupnih potreb in nalog na področju medsebojnih odnosov v naselju, zlasti pa:

- gospodarijo s prostorom ter sodelujejo pri urbanističnem programiranju in urejanju naselij;
- skrbijo za otroško, socialno in zdravstveno varstvo, za vzgojo in izobraževanje, za prosveto in kulturo, telesno kulturo ter rekreacijo;

- obravnavajo stanovanjsko politiko in sodelujejo pri vzdrževanju stanovanj in reševanju stanovanjskih potreb občanov;

- skrbijo oziroma opravljajo komunalne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospodarstev ter skrbe za varstvo interesov potrošnikov;

- skrbijo za organizacijo in izvajanje ukrepov na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite;

- skrbijo za varstvo človekovega okolja;
- upravljajo s stvarmi v družbeni lastnini;

- sprejemajo programe in plane razvoja krajevne skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za uresničevanje posameznih skupnih nalog.

135. člen

Delovni ljudje ustanovijo krajevno skupnost na podlagi razprave, sprejetih stališč in dogovora v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Delovni ljudje in občani ustanovijo krajevno skupnost ali se združijo z drugo krajevno skupnostjo na zboru delovnih ljudi in občanov ali z referendumom, ki ga skliče, oziroma organizira organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Krajevna skupnost je ustanovljena, če se je za njeno ustanovitev izrekla več kot polovica delovnih ljudi in občanov, ki živijo in delajo na območju, za katero se krajevna skupnost ustanavlja. Če o ustanovitvi ali združitvi sklepa več zborov delovnih ljudi in občanov, morajo sklep sprejeti vsi zbori v enakem besedilu.

Določbe o ustanovitvi veljajo tudi za združitve krajevne skupnosti z drugo krajevno skupnostjo, oziroma za razdružitve krajevne skupnosti na dve ali več krajevnih skupnosti.

136. člen

Novo ustanovljena krajevna skupnost mora najkasneje v 60 dneh sprejeti statut in izvoliti svoje organe.

137. člen

Svoje skupne potrebe, interese in naloge v krajevni skupnosti delovni ljudje in občani zadovoljujejo in uresničujejo:

- s sredstvi, ki jih sami neposredno prispevajo s samoprisklopom ali pridobijo na drugi način;

- z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevne skupnosti;

- s sredstvi, ki se na podlagi družbenega plana občine, programov in planov samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela določijo za uresničevanje programa krajevne skupnosti in za zadovoljevanje komunalnih, socialnih in drugih skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti;

- z delom davkov, taks in drugih dajatev, zbranih na območju krajevne skupnosti, ki jih občina odstopi krajevni skupnosti za uresničevanje njenih nalog v skladu s plani in programi razvoja krajevne skupnosti;

- s sredstvi, ki jih krajevna skupnost samostojno ustvari z določenimi dejavnostmi;

- s prostovoljno združenimi sredstvi družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij ter društev v krajevni skupnosti;

- z darili, zapuščinami in drugimi sredstvi.

138. člen

Za zadovoljevanje in uresničevanje določenih skupnih potreb in nalog delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom na podlagi programa in plana razvoja krajevne skupnosti združujejo svoja sredstva s sredstvi drugih krajevnih skupnosti, temeljnih organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti ter občine.

139. člen

Da bi delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih pod enakimi pogoji uresničevali in zagotavljali svoje osebne in skupne potrebe in naloge, prispeva občina dopolnilna sredstva iz občinskega proračuna.

Način in merila za dodeljevanje teh sredstev krajevnim skupnostim določa proračun občine ali drug akt občinske skupščine.

140. člen

Krajevna skupnost je pravna oseba. Organizacijo in delo krajevne skupnosti ureja njen statut.

Statut krajevne skupnosti podrobneje določa:

- pravice in dolžnosti krajevne skupnosti ter način njihovega uresničevanja;

- območje, organizacijo in organe krajevne skupnosti;

- naloge in način dela krajevne skupnosti;
- način urejanja odnosov z organizacijami združenega dela in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi;

- način oblikovanja in sprejemanja programov in planov razvoja krajevne skupnosti;
- oblike in nosilce samoupravnega sporazumevanja;

- vprašanja, o katerih odločajo na referendumu;

- način zagotavljanja javnosti dela in obveščanja;

- druga temeljna vprašanja, ki so pomembna za delovanje krajevne skupnosti in življenje delovnih ljudi in občanov v njej.

141. člen

Osnutek statuta krajevne skupnosti sestavi svet krajevne skupnosti ter ga predloži zaradi organiziranja javne razprave krajevni organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Po zaključku javne razprave svet krajevne skupnosti na podlagi pripomb, stališč in mnenj, danih v javni razpravi, sestavi predlog statuta. Statut sprejmejo delovni ljudje in občani na zborih delovnih ljudi in občanov.

142. člen

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti zadovoljujejo in uresničujejo skupne potrebe in naloge neposredno:

- z referendumom;

- na zborih delovnih ljudi in občanov;

- v krajevnih organizacijah Socialistične zveze delovnega ljudstva in drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah ter v društvih;
- v skupnostih potrošnikov in uporabnikov določenih dobrin in storitev;

- na zborih stanovalcev, v hišnih svetih in v stanovanjski skupnosti;

- po svojih delegatih v občinski skupščini, v samoupravnih interesnih skupnostih in v organizacijah združenega dela, ki opravljajo dejavnosti ali zadeve posebnega družbenega pomena ter v širših družbenopolitičnih skupnostih;

- s samoupravnimi sporazumi.

Določene skupne potrebe uresničujejo tudi v zboru delegatov in v svetu ter v drugih delovnih telesih krajevne skupnosti.

143. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih razporeja v skladu z delovnim programom in finančnim načrtom po svojih potrebah.

Namenska sredstva razporeja za namene, za katere so bila dana.

144. člen

Zaradi ustvarjanja in zagotavljanja materialnih in drugih pogojev za svoje življenje in delo lahko delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti neposredno sodelujejo z delovnimi ljudmi in občani v drugi krajevni skupnosti ali se povezujejo v skupnost krajevnih skupnosti in

oblikujejo konferenco delegatov krajevnih skupnosti ter tako na samoupravni podlagi ugotavljajo, usklajujejo in uresničujejo interese skupnega pomena.

145. člen

Vzdrževanje objektov ali zadovoljevanje skupnih potreb občanov, ki so v pristojnosti občine, lahko občinska skupščina v dogovoru s krajevno skupnostjo prepusti njej v upravljanje in vzdrževanje.

V medsebojnem dogovoru oziroma pogodbi se med drugim določi tudi način financiranja teh zadev.

XI. poglavje

OBLIKE SAMOUPRAVLJANJA

146. člen

Samoupravljanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ter delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih in drugih skupnostih je temelj enotnega sistema samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

147. člen

Delovni ljudje uresničujejo oblast in opravljajo druge družbene zadeve z odločanjem na zborih, z referendumom in drugimi oblikami osebnega izjavljanja v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah ter skupnostih, po delegatih v organih upravljanja teh organizacij in skupnosti, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem, po delegacijah in delegatih v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, kot tudi z usmerjanjem in nadzorstvom dela organov, odgovornih skupščinam.

1. Zbori delovnih ljudi

148. člen

Delavci na svojih zborih v organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah:

- obravnavajo vprašanja, ki so pomembna za te organizacije in skupnosti, kakor tudi vprašanja, ki so širšega družbenega pomena in dajejo pobude, predloge in mnenja za reševanje teh vprašanj;

- obravnavajo poročila in predloge svojih organov samoupravljanja;

- obravnavajo poročila in predloge delegacij in delegatov v občinski skupščini in skupščinah širših družbenopolitičnih skupnosti ter o njih odločajo oziroma dajejo mnenja in predloge;

- predlagajo občinski skupščini in njenim organom ukrepe za izvrševanje zadev iz njihove pristojnosti;

- predlagajo ukrepe in dajejo druge predloge organizacijam združenega dela, krajevnim in samoupravnim interesnim skupnostim;

- opravljajo nadzor nad delom nosilcev javnih funkcij, organizacij združenega dela oziroma drugih skupnosti in organizacij, zlasti če gre za opravljanje dejavnosti posebnega družbenega pomena;

- samostojno odločajo o zadevah, ki jih določa statut organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije ali skupnosti.

Zbori delovnih ljudi obvezno razpravljajo o vseh vprašanih, za katera je v tem statutu določeno, da jih občinska skupščina daje v javno razpravo.

149. člen

Zbori delovnih ljudi, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost, se sklicujejo po panogah dejavnosti in območjih, in sicer za:

- obrtnike, gostilničarje in avtoprevoznike za celotno območje občine;

- kmete po proizvodnih okoliših ali po območjih krajevnih skupnosti.

2. Zbori delovnih ljudi in občanov

150. člen

Zbor delovnih ljudi in občanov sestavljajo delovni ljudje in občani določenega območja, ki

imajo skupne potrebe in skupni interes za njihovo zadovoljevanje ali občani z volilno pravico za volitve delegacij ter glasovalni upravičenci na referendumu, če je tako določeno z zakonom ali drugim predpisom.

151. člen

Zbore delovnih ljudi in občanov se lahko sklicuje za območje celotne krajevne skupnosti, po naseljih ali delih naselja, lahko pa tudi za več naselij.

Območje, za katero se sklicujejo zbori delovnih ljudi in občanov, določijo krajevne skupnosti v svojih statutih.

152. člen

Zbori delovnih ljudi in občanov predvsem:

- obravnavajo vprašanja, ki so splošnega pomena za naselje, krajevno skupnost ali občino, v zvezi s tem sprejmejo sklepe, dajejo predloge, pobude in pripombe za reševanje teh vprašanj;

- obravnavajo poročila o delu občinske skupščine in njenih organov, o delu organov krajevne skupnosti in lahko postavljajo vprašanja o delu teh organov ter dajejo predloge in pobude za izboljšanje njihovega dela;

- obravnavajo poročila o delu zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih dejavnosti, gospodarskih organizacij posebnega družbenega pomena in drugih dejavnosti ter dajejo mnenje o delu ter predloge in pobude za izboljšanje dela teh organizacij;

- obravnavajo in dajejo pripombe in mnenja k predlogu statuta občine, k urbanističnim zasnovam na območju občine ter obravnavajo in sprejemajo statut krajevne skupnosti in njegove spremembe;

- razpravljajo in sklepajo o uvedbi samopriskpevka;

- odločajo o drugih vprašanjih, za katere to določa ustava, zakoni, statut občine in statut krajevne skupnosti.

153. člen

Organi družbenega samoupravljanja na območjih zbora delovnih ljudi in občanov morajo na njegovo zahtevo poročati o svojem delu in dajati pojasnila.

Predstavniki družbenega samoupravljanja in interesnih skupnosti ter drugih organizacij se morajo udeležiti zbora, kadar so na dnevnem redu vprašanja s področja njihove dejavnosti.

154. člen

O sklepih in predlogih zborov delovnih ljudi in občanov, ki se nanašajo na njihovo delovanje, morajo obvezno razpravljati prizadeti organi in organizacije ter o svojih sklepih in stališčih obvestiti zbor delovnih ljudi in občanov v roku 60 dni.

3. Referendum

155. člen

Delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih kakor tudi v občini z referendumom odločajo neposredno o vprašanjih, ki imajo pomen za delovne ljudi in občane v teh organizacijah in skupnostih.

S statutom organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti se določijo vprašanja, o katerih se v teh organizacijah in skupnostih obvezno odloča z referendumom, organe in postopek za izvedbo referenduma.

156. člen

Referendum se lahko razpiše, da se občani oziroma delovni ljudje vnaprej izjavijo o posameznem predlogu zakona ali drugega akta, da potrdijo že sprejeti zakon ali drugi akt ter da neposredno odločijo o posameznem vprašanju.

157. člen

Referendum v občini se razpiše za celotno območje občine, če pa gre za vprašanje, ki zadeva samo del občine, se lahko razpiše samo za ta del.

V krajevni skupnosti se lahko razpiše referendum za celotno območje te skupnosti ali samo za del krajevne skupnosti.

V samoupravni interesni skupnosti se razpiše referendum v celotni skupnosti.

V organizaciji združenega dela se razpiše referendum za celotno organizacijo združenega dela ali za posamezno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi delovne organizacije.

158. člen

Referendum v občini razpiše občinska skupščina, v samoupravni interesni skupnosti njen najvišji organ, v krajevni skupnosti zbor delegatov oziroma drug ustrezen organ te skupnosti, v organizaciji združenega dela pa delavski svet oziroma drug ustrezen organ upravljanja.

159. člen

Občinska skupščina mora razpisati referendum v primerih:

- kadar to predvideva zakon,
- kadar gre za spremembo območja občine ali za združitev ali razdelitev občine;

- na zahtevo širših družbenopolitičnih skupnosti, da se občani oziroma delovni ljudje vnaprej izjavijo o posameznem zakonskem predpisu ali o drugem aktu,

- da potrdijo že sprejeti zakon ali drugi akt;
- kadar gre za uvedbo občinskega samopriskpevka za celotno območje ali del območja občine;

- kadar gre za spreminjanje območij krajevnih skupnosti.

160. člen

Občinska skupščina lahko razpiše referendum:

- da se občani vnaprej izjavijo o posameznem predlogu odloka ali drugega splošnega akta, preden ga sprejme občinska skupščina, ali da potrdijo že sprejeti odlok ali drug splošni akt;
- na zahtevo dveh ali več krajevnih skupnosti;

- na zahtevo občinskih družbenopolitičnih organizacij;
- o uvedbi samopriskpevka za financiranje družbenih potreb, ki so skupnega pomena za občino ali več krajevnih skupnosti.

161. člen

Krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in organizacije združenega dela določijo s svojimi statuti vprašanja, o katerih se odloči z referendumom.

162. člen

Razpis referenduma se objavi na način, kot se objavljajo predpisi oziroma splošni akti organa, ki razpisuje referendum.

Izid referenduma se objavi na način kot razpis referenduma.

163. člen

Odločitev sprejeta na referendumu je obvezna.

Občinska skupščina ne more izdati nobenega akta v nasprotju z izidom referenduma niti ponoviti referendum o istem vprašanju v enem letu po izvedbi referenduma, ustrezní organ krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in organizacije združenega dela pa ne pred potekom šestih mesecev po izvedbi referenduma.

164. člen

Na podlagi odločitve, sprejete na referendumu, izda občinska skupščina, oziroma zbor delegatov krajevne skupnosti odlok oziroma sklep, ki se objavi v občinskem uradnem glasilu.

V aktu o odločitvi se določi način izvajanja odločitve in določi organ, ki skrbi za njegovo izvršitev.

4. Javna razprava

165. člen

Z javno razpravo o najvažnejših vprašanjih, pomembnih za politični, gospodarski, družbeni, kulturni in socialni razvoj, se zagotavlja neposredna ali aktivna udeležba delovnih ljudi in občanov ter uresničevanje njihovega odločujočega vpliva v postopku priprav in sprejema odločitev o vprašanjih, ki imajo skupen ali splošen pomen.

166. člen

Občinska skupščina mora dati pred sprejetjem v javno razpravo osnutke:

- sprememb in dopolnitev statuta občine;
- dolgoročnih in srednjeročnih programov razvoja občine;
- proračuna občine;
- predpisov, ki nalagajo delovnim ljudem in občanov nove oziroma izredne materialne obveznosti;
- razpisa občinskega posojila;
- drugih predpisov oziroma aktov, za katere to določa zakon.

167. člen

Organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva v občini v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami organizirajo javno razpravo o pomembnih družbenih odločitvah. Za demokratično vodenje javne razprave in za njeno učinkovitost zagotavljajo družbenopolitične organizacije objektivno obveščanje, sodelujejo pri oblikovanju programa, mobilizirajo delovne ljudi in občane za njihovo neposredno udeležbo v javni razpravi in zagotavljajo demokratično vodenje javne razprave.

Kadar organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva ni hkrati nosilec in organizator javne razprave, po sprejeti odločitvi za razpis javne razprave, sklene dogovor z njenim nosilcem. Dogovor vsebuje namen, obseg in način organiziranja javne razprave ter predvidene stroške za njeno izvedbo. Nosilec javne razprave se s tem dogovorom zaveže, da bo zagotovil potrebna sredstva za izvedbo.

5. Anketa

168. člen

Občinska skupščina, krajevna skupnost, organizacija združenega dela, samoupravna ali druga interesna skupnost lahko izvedejo ankete, kadar hočejo izvedeti ali ugotoviti mnenje delovnih ljudi in občanov ali zbrati potrebne podatke o važnejših vprašanjih, ki so širšega družbenega pomena in o njih odločajo v okviru svoje pristojnosti.

XII. poglavje

KADROVSKA POLITIKA IN ZAPOSLOVANJE

169. člen

Delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih organizacijah in skupnostih ter v občinski skupščini so nosilci kadrovske politike v občini.

170. člen

Kadrovska politika v občini temelji na:

- odprtosti in javnosti;
- ustvarjanju pogojev, da delovni ljudje lahko odločajo - o kadrovski politiki;
- dolgoročnem načrtovanju vzgoje potrebnih kadrov v skladu s potrebami združenega dela;

- izбору takih ljudi na odgovorne funkcije in delovna mesta, ki imajo strokovne, delovne in moralne politične kvalitete in ki s svojim delovanjem dokazujejo pripadnost samoupravnemu socializmu in prispevajo h krepitvi položaja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi;

- uporabi znanstvenih dognanj in drugih družbeno priznanih načel pri vodenju kadrovske politike.

171. člen

Z družbenim dogovorom o kadrovski politiki se določi vodenje kadrovske politike, zagotavljajo sredstva za vzgojo kadrov, kriteriji za izbiro kadrov in način varovanja demokratičnega postopka kandidiranja.

Družbeni dogovor predlagata Socialistična zveza delovnega ljudstva in Zveza sindikatov, sprejemajo pa ga samoupravni organi temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti, občinska skupščina in družbenopolitične organizacije v občini.

172. člen

Delovni ljudje v občini določajo v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva kriterije za izbor delegacij in delegatov, zagotavljajo demokratično predlaganje in izbor kandidatov za člane delegacij in za opravljanje samoupravnih javnih in drugih družbenih funkcij v občini.

173. člen

Politiko zaposlovanja izvajajo v občini temeljne organizacije združenega dela, skupnost za zaposlovanje, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter občinska skupščina.

Posebno skrb posvečajo organizacije in skupnosti zaposlovanju oseb z zmanjšano delovno sposobnostjo, žena in mladine.

XIII. poglavje

VARSTVO ČLOVEKOVEGA OKOLJA

174. člen

Za uresničevanje zaščite človekovega okolja od nevarnosti, ki ogrožajo življenje in zdravje ljudi ter družbeno in osebno premoženje, delovni ljudje, in organizacije združenega dela s krajevnimi in drugimi samoupravnimi skupnostmi in organizacijami, družbenopolitične organizacije in društva kakor tudi organi občine podvzemajo ukrepe in ustvarjajo pogoje za varovanje in razvoj naravnih in z delom ustvarjenih vrednosti človekovega okolja ter preprečujejo in odvrtačo škodljive posledice, ki ogrožajo vrednosti z onesnaženjem zraka, zemlje, vode, s spreminjanjem krajine, prekomerno uporabo kemičnih sredstev ali na drugi način in ki so škodljive za zdravje in življenje ljudi.

175. člen

Organi občine v skladu s cilji in osnovnimi nalogami na področju zaščite narave in življenjskega okolja, določenih z družbenim dogovorom v občini na podlagi zakonitih pooblastil:

– določajo v sodelovanju z zainteresiranimi organi in organizacijami ukrepe za zaščito narave in človekovega okolja;

– predpisujejo v okviru pooblastil občine ukrepe za zaščito proti hrupu in onesnaženju, ki ga povzročajo motorna vozila, stroji in naprave delovnih in drugih organizacij, zaščite zdravja, zaščite vode in gozdov ter drugih področjih, ki jih sprejemajo, predvidijo določeni pogoji, standardi in ukrepi za zaščito narave in človekovega okolja;

– po svojih službah stalno nadzorujejo izvajanje ukrepov s tega področja;

– skrbijo, da se v programih in predpisih na področju urbanizma, prometa, zaščite zdravja, zaščite vode in gozdov ter drugih področjih, ki jih sprejemajo, predvidijo določeni pogoji, standardi in ukrepi za zaščito narave in človekovega okolja;

– sodelujejo in koordinirajo aktivnost delovnih in drugih samoupravnih organizacij v občini, ki skrbijo za urejanje človekovega okolja;

– predlagajo pristojnim organom širših družbenopolitičnih skupnosti, da predpišejo in podvzamejo ukrepe za pravilno uporabo kemičnih in drugih sredstev, namenjenih za zaščito rastlin in živali, za povečanje pridelkov v rastlinski in živalski proizvodnji ter skrbijo in pomagajo pri izvajanju in propagiranju teh ukrepov.

176. člen

Organi občine, pooblaščené komunalne organizacije in krajevne skupnosti skrbijo za urejanje in vzdrževanje javnih zelenih površin v skladu z določenimi pogoji in normativi za zaščito narave in človekovega okolja in v ta namen zlasti:

– določajo programe ozelenitve javnih površin, namenjenih za te namene;

– skrbijo za zagotovitev materialnih sredstev, potrebnih za organiziranje in vzdrževanje parkov, parkovnih gozdov, uličnih drevoredov in drugih javnih zelenih površin;

– pospešujejo aktivnost skupnosti in družbenih organizacij pri ozelenitvi javnih površin, posebno v novih stanovanjskih soseskah in pri njihovem vzdrževanju in varovanju.

XIV. poglavje

LJUDSKA OBRAMBA

177. člen

Delovni ljudje in občani imajo pravico, da aktivno sodelujejo v oblikovanju politike obrambe, v pripravah na splošni ljudski odpor, da se usposabljujejo za obrambo in zaščito in da se jim v okviru sistema in načrtov splošnega

ljudskega odpora zagotovijo potrebni pogoji za usposabljanje za obrambo in zaščito ter za sodelovanje v obrambi države.

178. člen

Občina uresničuje pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe na podlagi ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije, ustave Socialistične republike Slovenije, ter v skladu z zveznimi in republiški zakoni in tega statuta.

179. člen

V okviru svojih pravic in dolžnosti na področju priprav na splošni ljudski odpor občina po svojih organih in organizacijah zlasti:

– določa organizacijo splošnega ljudskega odpora in sprejema obrambni načrt občine;

– ustanavlja, opremlja in usposablja partizanske enote in službe teritorialne obrambe;

– usmerja in usklajuje obrambne priprave krajevnih skupnosti in jim nudi materialno in drugo pomoč pri izvajanju njihovih nalog v splošnem ljudskem odporu;

– usmerja priprave organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti za delo v vojnih razmerah in jih usklajuje z nalogami in obrambnim načrtom občine;

– določa vojno organizacijo ter način dela občinske skupščine in njenih organov v vojni;

– usmerja priprave družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij za delo v vojnih razmerah;

– organizira, vodi in usposablja civilno zaščito, določa zaščitne ukrepe in skrbi za njihovo izvajanje ter spodbuja samozaščito,

– organizira in skrbi za izvajanje pouka partizanskih enot in enot civilne zaščite ter pouka prebivalstva za obrambo in zaščito;

– zagotavlja popolnitev oboroženih sil z ljudmi in materialnimi sredstvi;

– organizira sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja in skrbi za izvajanje ustreznih varnostno zaščitnih ukrepov;

– opravlja zadeve vojaške obveznosti in vojaške mobilizacije ter obveznosti civilne zaščite in skrbi za izvajanje drugih pravic in dolžnosti, ki jih imajo občani ter organizacije združenega dela na področju splošnega ljudskega odpora.

Ob neposredni vojni nevarnosti občina izvaja ukrepe pripravljenosti in skrbi, da se ti ukrepi izvajajo na celotnem njenem območju.

V vojni vodi splošni ljudski odpor na svojem območju v skladu z izvajanjem ter nalogami splošnega ljudskega odpora v republikli.

180. člen

Partizanske enote teritorialne obrambe, ki jih ustanovijo občina in organizacije združenega dela so sestavni del oboroženih sil Jugoslavije.

Najvišji štab partizanske enote v občini je organ občinske skupščine, pristojen za zadeve priprav in vodenja oboroženega boja na območju občine, ki vodi in združuje delovanje vseh enot ter štabov in poveljstev partizanskih enot v občini in je odgovoren za njihovo mobilizacijsko in bojno pripravljenost.

Najvišji štab oziroma poveljstvo partizanskih enot v občini v miru in vojni izvršuje smernice in stališča občinske skupščine, občinskega izvršnega sveta in sveta za splošni ljudski odpor ter navodila glavnega štaba oziroma pristojnega conskega štaba za splošni ljudski odpor.

181. člen

Delovni ljudje in občani neposredno sodelujejo pri oblikovanju politike in načrtov ter izvajanju priprav za splošni ljudski odpor v krajevni skupnosti in organizaciji združenega dela ali drugi temeljni organizaciji, preko svojih delegacij pa v občini in republikli in federaciji.

182. člen

V krajevni skupnosti se delovni ljudje neposredno organizirajo, pripravljajo in usposabljujejo za splošni ljudski odpor, za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnimi učinki ter za izvrševanje nalog, ki so določene z zakonom in s tem statutom ter z obrambnim načrtom občine.

V vojni karjevne skupnosti organizirajo in izvajajo splošni ljudski odpor in skrbijo ter zagotavljajo, da se v oborožen boj in druge oblike odpora vključijo vsi občani in vse materialne in druge zmogljivosti.

Vojno organizacijo in naloge v splošnem ljudskem odporu določijo krajevne skupnosti v svojih statutih in obrambnih načrtih.

183. člen

Organizacije združenega dela, interesne in druge samoupravne organizacije in skupnosti izdelajo svoje obrambne načrte in izvajajo priprave za delo v vojnih razmerah v skladu z obrambnimi načrti, ukrepi in smernicami občine, republike in federacije.

V vojni organizirajo proizvodnjo in storitve oziroma izvajajo drugo dejavnost po svojem obrambnem načrtu in zagotavljajo, da se v delo za oborožene sile in splošni ljudski odpor vključijo vse njihove materialne in druge zmogljivosti, napadalcu pa onemogoči njihova poraba in izkoriščanje.

184. člen

Za izvajanje priprav na splošni ljudski odpor ustanovijo krajevne skupnosti in organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti svoje odbore za splošni ljudski odpor. Imenujejo jih sveti krajevnih skupnosti oziroma najvišji organi samoupravljanja drugih organizacij in skupnosti.

Več krajevnih skupnosti lahko ustanovi skupni odbor za splošni ljudski odpor.

185. člen

Na podlagi srednjeročnega načrta družbenega razvoja občina zagotavlja vire financiranja obrambnih priprav, enot teritorialne obrambe in enot civilne zaščite v občini.

Finančna sredstva se zbirajo v skladu z financiranje ljudske obrambe. S sredstvi sklada upravlja upravni odbor, ki ga imenuje svet za ljudsko obrambo občine.

186. člen

Civilna zaščita je sestavni del splošne ljudske obrambe za varstvo in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin v miru in vojni. Sestavljajo jo enote in štabi za civilno zaščito, ki jih z odlokom ustanovi in določi občinska skupščina. V krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela, lahko pa tudi v haseljih, stanovanjskih hišah in drugih objektih ustanovijo enote civilne zaščite, v skladu z odlokom občinske skupščine, pristojni organi upravljanja.

187. člen

Za usklajevanje in usmerjanje ter povezovanje obrambnih priprav v občini, kakor tudi za opravljanje drugih zadev s področja ljudske obrambe ustanovi občinska skupščina svet za ljudsko obrambo občine, katerega sestavo in pristojnosti določa zakon.

Svet za ljudsko obrambo občine usmerja delo občinskih upravnih organov, temeljnih in drugih organizacij združenega dela, krajevnih in drugih samoupravnih skupnosti na področju obrambnih priprav v skladu s sklepi, odloki in politiko občinske skupščine.

Svet za ljudsko obrambo občine med vojno vodi splošni ljudski odpor na območju občine.

188. člen

Med vojno odloča o vprašanih iz pristojnosti občinske skupščine, če se ta ne more sestati, predsedstvo občinske skupščine, katerega sestavo in pristojnosti določa zakon. Predsedstvo občinske skupščine predloži sprejete splošne akte v potrditev občinski skupščini takoj, ko se ta lahko sestane.

189. člen

Občina sodeluje s sosednjimi občinami pri izvajanju priprav na splošni ljudski odpor in ukrepov za zaščito prebivalstva in materialnih dobrin, ki so skupnega pomena.

V ta namen lahko občina z drugimi občinami združuje sredstva ter ustanavlja skupne organe, organizacije in službe.

XV. poglavje

JAVNOST DELA IN INFORMIRANJE V OBČINI

190. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov, državnih organov, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih in drugih organizacij in društev je javno.

191. člen

Delovni ljudje in občani imajo pravico, da so obveščeni o dejstvih, ki so pomembna za gospodarski in družbeni razvoj občine ter o delu in odločitvah občinske skupščine in njenih organov, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih in drugih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organov in organizacij, ki opravljajo zadeve posebnega družbenega pomena.

192. člen

Delovni ljudje in občani se obveščajo prek sredstev javnega obveščanja ter na zborih delovnih ljudi v temeljnih samoupravnih skupnostih.

Delovni ljudje in občani se seznanjajo z delom državnih organov, organov družbenega samoupravljanja in nosilcev javnih funkcij tudi v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, sindikatu in drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Občinska skupščina, družbenopolitične organizacije ter druge organizacije in skupnosti so dolžne skrbeti za razvoj sredstev javnega obveščanja.

193. člen

Podatke o delu skupščine in njenih organov dajejo za to pooblaščenim funkcionarjem občinske skupščine posameznih zborov ter predsednik in člani občinskega izvršnega sveta.

Pri občinskem izvršnem svetu se organizira posebna služba, ki skrbi za odnose z javnostjo in načrtno informiranje.

194. člen

Odlok občinske skupščine določi, kateri podatki pomenijo tajnost in se ne smejo objaviti.

XVI. poglavje

VLOGA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ V OBČINI

195. člen

Družbenopolitične organizacije v občini, v katerih se delovni ljudje in občani prostovoljno politično združujejo in organizirajo, so Zveza komunistov, Socialistična zveza delovnega ljudstva, Zveza sindikatov, Zveza združenj borcev NOV in Zveza mladine ter Zveza rezervnih vojaških starešin.

196. člen

Zveza komunistov je organizirana vodilna idejna in politična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pri graditvi socializma in pri uresničevanju solidarnosti delovnih ljudi ter bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

S svojim usmerjevalnim in idejnim in političnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbenega samoupravljanja je glavni pobudnik in nosilec politične dejavnosti za varstvo in nadaljnji razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokratične zavesti in je zato odgovorna.

197. člen

Socialistična zveza delovnega ljudstva v občini Ptuj je na samoupravnem socializmu zasnovana prostovoljna in demokratična zveza vseh delovnih ljudi in občanov in enotna fronta vseh njihovih organiziranih socialističnih sil. Kot najširša družbenopolitična osnova samoupravljanja povezuje vse oblike političnega delovanja in združevanja delovnih ljudi in občanov za uveljavljanje in uresničevanje njihovih interesov, samoupravnih in političnih pravic in dolžnosti.

Delovni ljudje in občani kot posamezniki in združeni ter organizirani v razredne in druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije, društva in druge oblike interesnega povezovanja in združevanja v občini zagotavljajo s svojo aktivnostjo v teh organizacijah, ob vodilni vlogi Zveze komunistov, samoupravni socialistični razvoj občine. V Socialistični zvezi delovnega ljudstva kot njenem sestavnem delu sprejemajo stališča in sklepe, ki postajajo skupni

program in dogovor vseh organiziranih socialističnih sil glede usmerjanja nadaljnega družbenega razvoja.

V Socialistični zvezi delovnega ljudstva:

— obravnava skupna družbena vprašanja in dajejo politične pobude na vseh področjih družbenega življenja v občini, usklajujejo mnenja, zavzemajo politična stališča glede reševanja teh vprašanj, usmerjanja družbenega razvoja ter razvoja socialističnih samoupravnih odnosov, uveljavljanja svojih pravic in interesov in zadovoljevanja svojih potreb, uresničevanja enakopravnosti pripadnikov narodov in narodnosti, ki živijo na območju občine;

— uresničevanje sprejetih stališč in dogovorov zagotavljajo z neposrednimi akcijami in z vzpodbujanjem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja ter z usmerjanjem in vplivanjem na sprejemanje stališč v temeljnih samoupravnih skupnostih, v njihovih delegacijah, v samoupravnih interesnih skupnostih in v drugih samoupravnih organih, v skupščini občine in v širših družbenopolitičnih skupnostih;

— oblikujejo in uveljavljajo kadrovske politike, oblikujejo programske usmeritve in družbena merila za volitve delegacij in temeljnih samoupravnih skupnosti in organizacijah ter za volitve delegatov v skupščini družbenopolitičnih skupnosti, zagotavljajo demokratično predlaganje in določanje kandidatov za samoupravne, javne in druge družbene funkcije v občini in širših družbenopolitičnih skupnostih, obravnavajo delo delegatov in skrbijo za uresničevanje njihove odgovornosti za funkcioniranje delegatskega sistema, zlasti pa za uresničevanje delegatskih odnosov;

— obravnavajo delo samoupravnih organov, občinske skupščine in skupščin širših družbenopolitičnih skupnosti in organov oblasti ter delo vseh nosilcev samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij, izvajajo družbeno nadzorstvo in presojo njihovo delo;

— ustvarjajo pogoje za svojo vsestransko in objektivno obveščenost ter oblikujejo in uresničujejo pravila socialističnega obnašanja vseh dejavnikov obveščanja ter njihove družbene odgovornosti;

— negujejo in razvijajo humane medsebojne odnose socialistične solidarnosti, razvijajo socialistično demokratično zavest in oblikujejo norme socialističnega načina življenja, se borijo za odpravljanje pojavov, ki ovirajo razvoj socialističnih samoupravnih družbenih odnosov v občini ali jim kako drugače škodujejo.

198. člen

Z delovanjem v sindikatih in v Zvezi sindikatov si delavci v občini organizirano prizadevajo za svojo odločilno vlogo v samoupravnem odločanju o razmerah, sredstvih in sadovih svojega dela. Za ta namen se bore zlasti:

— za uresničevanje z ustavo določenega položaja delavcev in socialističnih samoupravnih odnosov ter za odločujočo vlogo delavcev v upravljanju družbene reprodukcije;

— za uresničevanje interesov in samoupravnih ter drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja;

— za zagotavljanje enakopravnosti delavcev v združevanju dela in sredstev, ustvarjanju in delitvi dohodka po skupnih merilih za delitev skladno z delovnimi rezultati;

— za samoupravno povezovanje različnih področij družbenega dela;

— za razvijanje produktivskih sil in za dvig produktivnosti dela;

— za samoupravno usklajevanje posameznih, skupnih in splošnih družbenih interesov;

— za dvig kulturne in izobrazbene ravni delavcev in za njihovo usposabljanje za opravljanje samoupravnih in drugih družbenih funkcij;

— za demokratično predlaganje in določanje kandidatov za delegate v organe upravljanja v organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih in kandidatov za delegacije v te organizacije in skupnosti ter delegate v skupščino družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti;

— za najširšo udeležbo delavcev v izvrševanju oblastne funkcije in v upravljanju z drugimi družbenimi zadevami;

— za učinkovito delovanje samoupravne delavske kontrole;

— za uresničevanje interesov delavskega razreda v kadrovske politiki;

— za zagotavljanje socialne varnosti in za dvig življenjskega standarda delavcev kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti;

— za dvig razredne zavesti in odgovornosti samoupravljalcev.

Sindikati in Zveza sindikatov v občini dajejo iniciativo za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, neposredno sodelujejo v tem sporazumevanju in dajejo predloge organom upravljanja ter državnim in drugim organom za reševanje vprašanj, ki zadevajo gmotni in družbeni položaj delavcev.

Uresničujoč tako svojo družbeno vlogo in odgovornost so sindikati v občini sestavni del samoupravljanja, njegova politična opora, pa tudi organizirana politična kontrola delavcev, kako se upošteva in uresničujejo njihovi interesi.

Občinska skupščina in njeni organi ter drugi samoupravni organi v občini so dolžni obravnavati pobude in predloge sindikatov, ki jih le-ti dajejo prek občinskega sveta Zveze sindikatov in obvestiti predlagatelja o svojem stališču.

Organizacije združenega dela in druge delovne ter samoupravne skupnosti uredijo v svojih statutih in drugih splošnih aktih dolžnosti samoupravnih, izvršilnih in drugih organov v razmerju do sindikata, da bi tudi tako omogočali njegovo nemoteno delovanje pri uresničevanju njegove funkcije, ki je opredeljena z ustavo, zakoni in s tem statutom.

199. člen

Zveza združenj borcev narodno osvobodilne vojske kot prostovoljna organizacija udeležencev narodnoosvobodilne vojske borcev in vojaških vojnih invalidov dela v duhu programa Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva ter se bori za razvijanje pridobitev socialistične revolucije, socialističnih družbenih odnosov, ki temeljijo na samoupravljanju, socialni enakopravnosti, bratstvu in enotnosti ter solidarnosti.

S svojo aktivnostjo skrbi tudi za krepitev obrambnih sposobnosti dežele in prenaša svoje izkušnje iz narodnoosvobodilne vojske na delavski razred, predvsem na mladino.

200. člen

Zveza mladine združuje mladino na prostovoljni podlagi ter jo zavestno usmerja in vključuje v družbeno politično in ekonomsko dogajanje v občini ter aktivno vključuje v samoupravno odločanje, da bi mladi ljudje oblikovali in razvijali svojo socialistično zavest v skladu s svojimi in družbenimi interesi.

201. člen

Zveza rezervnih vojaških starešin deluje kot prostovoljna organizacija rezervnih vojaških starešin v skladu s programom Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva ter skrbi za idejno, politično in vojaško strokovno usposabljanje svojih članov, za krepitev socialističnih odnosov, enakopravnosti ter bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

S svojim delovanjem skrbi za krepitev obrambnih sposobnosti dežele.

202. člen

Družbenopolitične organizacije v občini imajo posebno vlogo pri podružabljanju funkcije oblasti, političnem odločanju in razvoju samoupravnih odnosov, zagotavljanju uspešnega delovanja delegacij in celotnega družbeno-političnega sistema, uresničevanju svoboščin; pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, preprečevanju in odstranjevanju pojavov, ki ovirajo družbeni razvoj in škodijo razvoju samoupravnih odnosov v občini, pri uresničevanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, družbeni kontroli nad delom občinske skupščine in njenih organov ter uresničevanju načel javnosti in odgovornosti njihovega dela.

203. člen

Občinska skupščina in njeni organi so dolžni obravnavati predloge in pobude družbeno-političnih organizacij in seznanjati te organizacije o svojih odločitvah v zvezi s takimi predlogi in pobudami.

Občinska skupščina zagotavlja materialne pogoje za delo Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, zveze sindikatov, Zveze združenj borcev NOV in Zveze mladine in zveze Rezervnih vojaških starešin v občini.

204. člen

Rdeči križ je množično socialno zdravstvena in humanitarna družbena organizacija, ki vzpodbuja humane medčloveške odnose, pomaga občanom v nesreči, skrbi skupaj z družbo za stare in onemogle občane in opravlja druge humanitarne naloge.

Občinska skupščina podpira delovanje organizacije Rdečega križa v občini in ji delno zagotavlja sredstva za njegovo delovanje.

205. člen

Turistična družbena organizacija, ki jo sestavljajo turistična društva in druge organizacije, povezuje organizacije združenega dela in druge organizacije ter občane, ki sodelujejo v turističnem prometu. V ta namen opravlja splošno turistično propagando, informacijsko in receptivno službo, spremlja in analizira turistični promet, sodeluje pri vzdrževanju in olepšavi krajev ter kulturno zgodovinskih spomenikov in opravlja druge naloge pomembne za razvoj turizma.

Občinska skupščina delno zagotavlja sredstva za opravljanje nalog turističnih društev v občini.

206. člen

Družbene in društvene organizacije in društva, ki jih delovni ljudje in občani ustanovljajo v skladu z družbenimi potrebami na podlagi programa Socialistične zveze delovnega ljudstva, krepijo med delovnimi ljudmi in občani samoupravne socialistične odnose, skrbijo za zadovoljevanje potreb in interesov raznovrstnih aktivnosti ter opravljajo druge socialne humanitarne dejavnosti.

Občinska skupščina spodbuja in podpira ustanavljanja in delovanje družbenih in društvenih organizacij ter društev v občini. Občinska skupščina posveča posebno skrb tistim organizacijam in društvom, katerih cilj je skrb za občane, ki so pod posebnim družbenim varstvom, in organizacijam ter društvom, ki imajo pomen za krepitev obrambne sposobnosti občanov.

TRETJI DEL

SKUPŠČINSKI SISTEM
V OBČINI

1. poglavje

TEMELJI SKUPŠČINSKEGA SISTEMA

1. Oblikovanje delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbeno političnih organizacijah

207. člen

Delovni ljudje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbeno-političnih organizacijah oblikujejo svoje delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij občinske skupščine in skupščin drugih družbenopolitičnih skupnosti.

208. člen

V temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnosti oblikujejo delegacije:

1. delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ki

opravljajo dela skupnega pomena za več temeljnih organizacij združenega dela;

2. delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in v podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, organizirani v skupnostih in druge z zakonom določene oblike združevanja;

3. delovi ljudje v delovnih skupnostih državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter v drugih delovnih skupnostih, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije na način, določen z ustavo in zakonom;

4. delovni ljudje v krajevnih skupnostih. Pri oblikovanju delegacij v organizacijah združenega dela na področju izobraževanja sodelujejo dijaki srednjih šol pod pogoji in na način, ki jih določa zakon.

Delegacije oblikujejo tudi delovni ljudje, ki trajno delajo v delu temeljne organizacije združenega dela, ki je v občini Ptuj, njen sedež pa je v območju druge občine.

209. člen

Delegacije oblikujejo delovni ljudje - kmetje, ki združujejo svoje delo in delovna sredstva v zadrugeth, v obratih za kooperacijo v sestavi organizacij združenega dela in v drugih oblikah poslovnega sodelovanja z organizacijami združenega dela.

Kmetje, ki niso vključeni v samoupravne organizacije iz prejšnjega odstavka, oblikujejo na pobudo samoupravnih organizacij iz prejšnjega odstavka ali organizacij Socialistične zveze, skupnost za volitve delegacij na način, kot to določa občinska skupščina.

Skupaj s kmeti oblikujejo delegacije delavci, s katerimi ti združujejo svoje delo in delovna sredstva.

Za kmete se štejejo vsi aktivni kmečki proizvajalci, ki jim je delo v kmetijstvu osnovna dejavnost in so stari nad 15 let.

210. člen

Delovni ljudje, ki delajo v obrtni ali drugi podobni dejavnosti z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, oblikujejo svojo skupnost za volitve delegacije na način, kot to določa občinska skupščina.

211. člen

Pri sestavi delegacij iz 209. in 210. člena tega statuta mora biti zagotovljena ustrezna zastopanost delovnih ljudi, ki delajo v kmetijski, obrtni in drugi podobni dejavnosti z delovnimi sredstvi na katerih ima kdo lastninsko pravico in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva glede na število delovnih ljudi oziroma delavcev.

212. člen

V vsaki krajevni skupnosti se oblikuje ena delegacija.

213. člen

V družbenopolitičnih organizacijah, to je v Zvezi komunistov, Socialistični zvezi delovnega ljudstva, Zvezi sindikatov, Zvezi združenj borcev NOV in v Zvezi mladine, opravljajo funkcijo delegacij njihova izvoljena telesa, določena z njihovimi statuti oziroma z drugimi sklepi.

214. člen

Dve ali več delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, ki niso organizirane kot organizacije združenega dela, kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije, lahko v skladu z zakonom oziroma odlokom občinske skupščine oblikujejo skupno delegacijo.

Aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativ-

ne republike Jugoslavije, oblikujejo in volijo delegacije na način in po postopku, ki ga določa zvezni zakon.

Delegacije delovnih skupnosti državnih organov oblikujejo tudi delovni ljudje, ki opravljajo odvetništvo kot samostojno družbeno službo, skupaj z delavci, s katerimi združujejo svoje delo v odvetniški pisarni in sicer na način, ki ga določa občinska skupščina.

215. člen

V temeljni organizaciji združenega dela oziroma delovni skupnosti, ki nima več kot 30 delovnih ljudi, opravljajo funkcijo delegacije vsi delovni ljudje.

2. Izvolitev članov delegacije

216. člen

Člane delegacij temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti volijo delovni ljudje izmed sebe neposredno in s tajnim glasovanjem; volilno pravico imajo vsi delovni ljudje, ki delajo v teh organizacijah in skupnostih.

Člane delegacij krajevnih skupnosti volijo delovni ljudje in občani izmed sebe na podlagi splošne in enake volilne pravice, neposredno in s tajnim glasovanjem. Volilno pravico imajo vsi delovni ljudje in občani, ki so dopolnili 18 let starosti. V delegacije krajevnih skupnosti volijo in so lahko izvoljeni delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevnih skupnosti. V zbere občinske skupščine je lahko delegiran član delegacije, ki je dopolnil 18 let starosti.

Sestava delegacije mora zagotoviti zastopnost delavcev vseh delovnih skupnosti in ustrezati socialni strukturi temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Delegacija ima najmanj pet članov.

217. člen

Člani delegacije se volijo za štiri leta. V delegacijo organizacije združenega dela ne morejo biti voljeni delavci v tej organizaciji, ki po ustavi ne morejo biti člani delavskega sveta oziroma drugega ustreznega organa upravljanja. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma voljen za člana delegacije iste samoupravne organizacije oziroma skupnosti.

Vsakdo lahko voli samo eno delegacijo temeljne samoupravne organizacije oziroma skupnosti, ki ima pravico pošiljanja delegatov v zbor združenega dela občinske skupščine.

218. člen

Kandidate za člane delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti predlagajo in določajo delovni ljudje teh organizacij in skupnosti v socialistični zvezi delovnega ljudstva, in sicer v njenih organizacijah oziroma v organizacijah sindikata.

Kandidacijski postopek izvajajo organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacije sindikata.

Pravica in dolžnost organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva in Zveze sindikatov je, da v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v občini zagotovijo takšen demokratičen kandidacijski postopek, ki bo omogočil delovnim ljudem, da pri predlaganju in določanju kandidatov svobodno izrazijo svojo voljo.

3. Pravice in dolžnosti delegacij in delegatov

219. člen

Izhajajoč iz interesov in smernic temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, upoštevajoč interese drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter splošne družbene interese in potrebe, določa delegacija temeljna stališča za delo delegatov v občinski skupščini in za njegovo sodelovanje pri odločanju.

Delegacije so dolžne o svojem delu in o delu delatov v občinski skupščini poročati temeljnem samoupravnim organizacijam oziroma skupnostim in so za svoje delo odgovorne tem organizacijam oziroma skupnostim.

220. člen

Delegacija sodeluje z delegacijami drugih samoupravnih organizacij in skupnosti zaradi sporazumnega oblikovanja skupnih rešitev o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine in sporazumnega reševanja drugih vprašanj skupnega interesa.

221. člen

Organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma organizacija sindikata ali Zveze sindikatov so dolžne, da s svojo dejavnostjo prispevajo, da delegacija in delegati kar najbolj odgovorno opravijo svoje delo.

Pri uresničevanju svoje delegatske funkcije morajo imeti delegati in delegacije organizirano pomoč delovnih ljudi in občanov, samoupravnih organov in strokovnih služb v svoji organizaciji oziroma skupnosti, v organu, v katerem delujejo in v organizaciji Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma v Zvezi sindikatov.

Izvršni organi organizacije oziroma skupnosti, v katerih so delegati izvoljeni, njihovi samoupravni organi in strokovne službe, organi, v katerih delujejo in organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva oziroma sindikatov zagotavljajo delegatom:

— pravočasno, razumljivo, objektivno in vsestransko informiranje;

— materialne, in druge pogoje ter učinkovite metode dela pri izražanju in usklajevanju interesov, oblikovanju stališč, sprejemanju sklepov in dogovorov ter pri sprotnem nadzorovanju uresničevanja dogovorjenega in sklenjenega;

— njihovo načrtno ter sistematično usposabljanje za opravljanje delegatske funkcije.

Samoupravne organizacije in skupnosti s svojimi statuti in s samoupravnimi sporazumi podrobneje določajo pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov ter pogoje za njihovo delo, v skladu z zakonom oziroma s tem statutom.

222. člen

Pri zavzemanju stališč o vprašanih, o katerih se odloča v občinski skupščini, ravnajo delegati v skladu s smernicami svojih samoupravnih organizacij in skupnosti in s temeljnimi stališči delegacij oziroma družbenopolitičnih organizacij, ki so jih delegirale, kakor tudi v skladu s skupnimi in splošnimi družbenimi interesi in potrebami.

Pri opredeljevanju in glasovanju so delegati samostojni. Delegat je dolžan o delu občinske skupščine in o svojem delu v njej obveščati delegacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti oziroma družbenopolitične organizacije, ki so ga delegirale in jim je odgovoren za svoje delo v občinski skupščini.

223. člen

Vsak delegat v zboru ima pravico dajati predloge odlokov in drugih aktov in sprožiti vsako vprašanje z delovnega področja zbora, predlagati zboru, naj obravnava vprašanja, ki se nanašajo na delo občinskega izvršnega sveta, na izvrševanje zakonov in odlokov občinske skupščine ali na delo upravnih organov.

Delegat v zboru ima pravico obrniti se na občinski izvršni svet ali na predstojnike ustreznih upravnih organov z vprašanji, ki se tičejo njihovega dela ali zadev iz njihove pristojnosti, kot tudi zahtevati pojasnilo od predstojnika upravnega organa, ki mora dati delegatu zahtevano pojasnilo.

Določeno število delegatov ima pravico, da v skladu s poslovnikom občinske skupščine ali zbora predlaga izvolitev, imenovanja ali razrešitev funkcionarjev občinske skupščine.

Da bi lahko izvrševal svoje dolžnosti, ima delegat pravico zahtevati od državnih organov ter od organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti z območja občine Ptuj podatke, ki so mu potrebni za njegovo delo v občinski skupščini.

224. člen

Delegat v skupščini uživa imuniteto. Delegat ne more biti klican na kazensko odgovornost, ne priprt ali kaznovan za mnenje, ki ga je izrazil ali za glas, ki ga je dal v zboru, katerega član je, in v skupščini.

Delegat ne more biti priprt brez dovoljenja zbora, katerega član je; prav tako se zoper njega, če se sklicuje na imuniteto, ne more začeti kazenski postopek brez dovoljenja zbora.

Brez dovoljenja zbora, katerega član je, sme biti delegat priprt samo, če je zaloten pri kaznivem dejanju, za katerega je predpisana kazen strogega zapora nad pet let.

V takem primeru mora državni organ, ki je delegatu vzel prostost, to sporočiti predsedniku zbora. Ta predloži primer zboru, da odloči, ali naj se postopek nadaljuje oziroma ali naj ostane odločba o odvzemu prostosti v veljavi.

Zbor sme vzpostaviti imuniteto tudi delegatu, ki se nanjo ni skliceval, če je to potrebno za opravljanje njegove funkcije.

Če zbor ni zbran, odloči mandatno imunitetna komisija ustreznega zbora proti poznejši potrditvi zbora o tem, ali dovoljuje odvzem prostosti oziroma nadaljevanje kazenskega postopka in o vzpostavitvi imunitete delegatu.

Kadar skupščina samoupravne interesne skupnosti sodočla z občinsko skupščino, uživajo člani te skupščine imuniteto v skladu z drugim odstavkom tega člena.

225. člen

Nihče ne more več kot dvakrat zaporedoma opravljati štiriletne funkcije delegata v občinski skupščini.

Nezdružljiva je funkcija delegata v občinski skupščini z drugimi funkcijami, določenimi z zakonom, v organih občine Ptuj.

226. člen

Mandatna doba delegatov v družbenopolitičnem zboru traja štiri leta. Z dnem verifikacije izvolitve novih delegatov v družbenopolitičnem zboru preneha funkcija delegatov v tem zboru, ki jim je potekla mandatna doba.

227. člen

Delegacija in vsak njen član, kakor tudi delegat v občinski skupščini so lahko odpoklicani.

Odpoklic članov delegacije in delegatov v občinski skupščini so načeloma opravljena na način in po postopku za izvolitev delegacij in delegiranje delegatov v občinsko skupščino.

Družbenopolitične organizacije lahko z dogovorom v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva predlagajo odpoklic delegata v družbeno političnem zboru občinske skupščine.

Delegacija in vsak njen član, kot tudi delegat v občinski skupščini, imajo pravico dati ostavko.

II. poglavje

OBČINSKA SKUPŠČINA

1. Položaj in pristojnost

228. člen

Skupščina občine Ptuj (občinska skupščina) je organ družbenega samoupravljanja in najvišji organ oblasti v okviru pravic in dolžnosti občine.

Občinska skupščina izvršuje svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v mejah ustave, zakonov, tega statuta ter svojih odlokov in drugih splošnih aktov.

229. člen

Občinska skupščina kot temeljni nosilec pravic in dolžnosti občine opravlja naslednje zadeve:

1. sprejema statut občine in njegove spremembe,

2. spremlja, usmerja in usklajuje gospodarski in družbeni razvoj občine;

3. sprejema družbeni plan občine;

4. sprejema odloke in druge splošne akte iz svoje pristojnosti ter daje njihovo obvezno razlago;

5. sprejema občinski proračun in potrjuje zaključni račun o izvršitvi občinskega proračuna;

6. sprejema urbanistični program in usklajuje prostorsko planiranje v občini;

7. obravnava in določa politiko izvrševanja svojih odlokov in drugih splošnih aktov;

8. spodbuja in razvija samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju v občini in v okviru republike;

9. obravnava vprašanja, ki imajo skupen pomen za organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti ter usklajuje njihove odnose in interese;

10. zagotavlja neposredno izvrševanje zakonov in drugih predpisov v občini, če to ni v pristojnosti širših družbenopolitičnih skupnosti;

11. obravnava vprašanja s področja ljudske obrambe, javne varnosti in družbene samozastite;

12. opravlja družbeno nadzorstvo ter obravnava stanje in splošne probleme ustavnosti in zakonitosti v občini;

13. ustanavlja organizacije združenega dela in druge organizacije v skladu z zakonom;

14. ustanavlja občinske upravne organe in druge organe v občini v skladu z zakonom;

15. obravnava poročila občinskih organov ter samoupravnih organizacij v skladu z zakonom, s tem statutom ali odlokom občinske skupščine;

16. obravnava mnenja in predloge občinskega sodišča ter drugih pravosodnih in ostalih organov v občini za preprečevanje družbeno nevarnih in škodljivih pojavov v občini in za utrjevanje zakonitosti v občini;

17. razpisuje občinski referendum,

18. odloča o zadolžitvi občine;

19. odloča o proglatitvi zaslužnih oseb za častne občane in sklepa o podelitvi občinskih priznanj in nagrad v skladu z odloki občinske skupščine;

20. opravlja politično nadzorstvo nad delom občinskega izvršnega sveta, upravnih organov ter nosilcev javnih in družbenih funkcij, odgovornih občinski skupščini ter s svojimi smernicami usmerja delo teh organov;

21. voli delegate v zbor občin skupščine SRS;

22. voli in razrešuje predsednika in podpredsednika občinske skupščine;

23. voli in razrešuje predsednika, enega ali več podpredsednikov in člane občinskega izvršnega sveta;

24. imenuje in razrešuje predstojnike občinskih upravnih organov;

25. imenuje in razrešuje generalnega sekretarja občinske skupščine;

26. voli in razrešuje predsednika in sodnike ter sodnike porotnike občinskega sodišča;

27. voli in razrešuje občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja in občinskega javnega pravobranilca;

28. imenuje in razrešuje oziroma daje soglasje k imenovanjem in razrešitvam drugih funkcionarjev v občini v skladu z zakonom;

29. imenuje in razrešuje člane organov upravljanja, za katere je tako določeno z odlokom ali drugim aktom skupščine;

30. opravlja druge zadeve, ki so ji dane z zakonom ali s tem statutom.

230. člen

Občinska skupščina obravnava tudi druga vprašanja, ki so skupnega pomena za občino in lahko v okviru pravic in dolžnosti občine sprejema resolucije in druge akte.

Občinska skupščina daje priporočila občinskemu organu, organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim, samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim o vprašanih, ki so splošnega pomena za občino.

231. člen

Občinska skupščina lahko sklene, da predlog odloka ali drugo vprašanje iz njene pristojnosti predloži delovnim ljudem in občanom, da se na referendumu o njem izjavijo in sicer preden ga sprejme ali o njem odloči ali potem, ko ga je že sprejela oziroma o njem odločila.

Odločitev delovnih ljudi in občanov na referendumu je za občinsko skupščino obvezna. Eno leto po referendumu občinska skupščina ne more izdati odloka ali drugega akta, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma.

2. Sestava in delegiranje delegatov v zbor občinske skupščine

232. člen

Občinsko skupščino sestavljajo:

1. zbor združenega dela kot zbor delegatov delovnih ljudi v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in delovnih skupnostih;

2. zbor krajevnih skupnosti kot zbor delegatov delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih;

3. družbeno politični zbor kot zbor delegatov delovnih ljudi in občanov, organiziranih v družbeno politične organizacije.

Zbor združenega dela ima 55 delegatov, zbor krajevnih skupnosti 45 delegatov, družbeno politični zbor pa 30 delegatov.

233. člen

Delovni ljudje po svojih delegatih v občinski skupščini ter v njej odgovornih organih izvršujejo funkcije oblasti in uresničujejo vse druge skupne interese razen tistih, ki jih v skladu z ustavo in zakonom uresničujejo v republiki in federaciji.

234. člen

Ena ali več delegacij temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, povezanih z delom ali z drugimi skupnimi interesi ali z interesi v občini, oziroma delegati teh organizacij in skupnosti, delegirajo iz sestava delegacij glede na vprašanja, ki se obravnavajo v občinski skupščini, delegate v zbor združenega dela na način, določen z odlokom občinske skupščine v skladu z ustavo, zakonom oziroma tem statutom.

Število delegatov v zboru združenega dela se določa v sorazmerju s številom delovnih ljudi v teh organizacijah oziroma skupnostih. Od tega načela je možno odstopiti in uporabiti tudi druga merila, da bi se zagotovila ustrezna zastopnost delovnih ljudi določenih področij družbenega dela.

235. člen

V zboru združenega dela je treba zagotoviti ustrezno zastopnost delovnih ljudi, ki delajo v kmetijski, obrtni in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico in delavcev, s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva. Število njihovih delegatskih mest se določi sorazmerno s številom delovnih ljudi oziroma delavcev in glede na njihovo udeležbo pri ustvarjanju družbenega proizvoda v občini.

236. člen

V zboru združenega dela imajo posamezna področja oziroma delovne skupnosti v skladu z določbami 234. in 235. člena tega statuta naslednje število delegatskih mest:

- a) gospodarstvo – 44 delegatskih mest;
- b) prosveta in kultura – 4 delegatska mesta;
- c) zdravstvo in socialno varstvo – 4 delegatska mesta;

č) delovne skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev kakor tudi aktivne vojaške osebe in civilne osebe v službi v oboroženih silah Socialistične federativne republike Jugoslavije – 3 delegatska mesta.

Glede na udeležbo delovnih ljudi, ki delajo v kmetijski, obrtni in podobni dejavnosti z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico in delavcev s katerimi združujejo svoje delo in delovna sredstva, pri ustvarjanju družbenega proizvoda v občini, odpade od 44 delegatskih mest v zboru združenega dela s področja gospodarstva na:

- zasebno kmetijsko dejavnost – 6 delegatskih mest,
- zasebno obrtno in podobne dejavnosti – 2 delegatski mesti.

Ne glede na število delovnih ljudi imajo eno delegatsko mesto v zboru združenega dela delovni ljudje, iz organizacij združenega dela s področja kulture in otroškega varstva.

237. člen

Delegacija temeljne organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti delegira iz svojega sestava enega ali več delegatov v zbor združenega dela glede na vprašanja, ki se obravnavajo v zboru.

Dve ali več delegacij temeljnih organizacij združenega dela oziroma delovnih skupnosti

povezanih z delom in drugimi skupnimi interesi v združenem delu oziroma z interesi v občini, ki jim ne pripada delegatsko mesto v zboru združenega dela, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranje skupnega delegata v zbor združenega dela, obravnavanja vprašanj iz pristojnosti občinske skupščine, določanja skupnih smernic za delegate in zaradi uresničevanja drugih svojih pravic in dolžnosti v zvezi z opravljanjem funkcij občinske skupščine.

Konference se oblikujejo s sporazumi, ki jih sklenejo temeljne organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, ki so te delegacije izvolile, na podlagi odloka občinske skupščine v skladu z zakonom.

238. člen

V zbor krajevnih skupnosti delegira delegacija vsake krajevnih skupnosti najmanj enega delegata.

Ostala delegatska mesta se razdelijo z odlokom občinske skupščine na tiste krajevnih skupnosti, ki imajo največji ostanek delovnih ljudi in občanov, ki prebivajo na njenem območju.

239. člen

Na sejo zboru združenega dela ni mogoče delegirati delavcev na vodilnih delovnih mestih, čeprav so v skladu z 215. členom tega statuta člani delegacije v temeljnih samoupravnih organizacijah oziroma skupnostih.

Na sejo zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti ni mogoče delegirati občinskega funkcionarja, ki ga voli oziroma imenuje občinska skupščina, kakor tudi ne sodnika občinskega sodišča.

Delegacije oziroma konference delegacij ne morejo pošiljati na posamezno sejo zboru združenega dela oziroma zboru krajevnih skupnosti člana delegacije, ki je glede vprašanja, ki se obravnava, sodeloval v skupščini samoupravne interesne skupnosti, ki soodloča z ustreznim zborom občinske skupščine o tem vprašanju.

240. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani, organizirani v občinske organizacije Zveze komunistov, Socialistične zveze, Zveze sindikatov, Zveze združenj borcev NOV in Zveze mladine z dogovorom v okviru Socialistične zveze določijo listo kandidatov za delegate v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Listo kandidatov določijo iz vrst svojih delegacij. O izvolitvi teh delegatov se na podlagi liste vseh kandidatov izjavijo delovni ljudje in občani neposredno s splošnim in tajnim glasovanjem.

3. Področje in delo

241. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor obravnavajo in odločajo o vprašanjih iz pristojnosti občinske skupščine samostojno, enakopravno ali na skupni seji vseh zborov.

242. člen

Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva odločajo enakopravno s pristojnim zborom občinske skupščine o vprašanjih s teh področij, ki so v pristojnosti občinske skupščine.

Tudi skupščine drugih samoupravnih interesnih skupnosti odločajo enakopravno s pristojnim zborom občinske skupščine o sistemskih in drugih temeljnih vprašanjih z njihovega področja, če je to določeno z ustavnim zakonom.

Pristojni zbori občinske skupščine samostojno sprejemajo odločitve, s katerimi se začasno uredijo vprašanja, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če samoupravna interesna skupnost o takih vprašanjih ne odloči, ter samostojno sprejemajo z odlokom določene začasne ukrepe nasproti samoupravnim interesnim skupnostim v primerih in pod pogoji, ki veljajo za sprejemanje takih ukrepov nasproti organizacijam združenega dela.

243. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor enakopravno:

1. odločajo o spremembi statuta občine;
2. sprejemajo akte o dolgoročnih usmeritvah družbenoekonomskega razvoja občine in družbeni plani občine;
3. skrbijo za uresničevanje z dlužbenimi plani občine določene politike;
4. sprejemajo občinski proračun in zaključni račun ter druge splošne akte v zvezi s skupno in splošno porabo v občini;
5. sprejemajo urbanistični program občine ter splošne akte v zvezi z gospodarjenjem s prostorom in prostorskim urejanjem naselij;
6. sprejemajo splošne akte in druge ukrepe za družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in občanov ter družbene lastnine;
7. odločajo o oblikovanju samoupravnih interesnih skupnosti in sprejemajo odločitve o začasni ureditvi vprašanj, od katerih je bistveno odvisno delo samoupravne interesne skupnosti, če ta skupnost o takih vprašanjih sama ne odloča;
8. določajo začasne ukrepe zoper organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge samoupravne organizacije;
9. določajo organizacijo samoupravljanja v občini in krajevni skupnosti;
10. skrbijo za samoupravno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov;
11. sprejemajo splošne akte s področja zaposlovanja in socialne varnosti;
12. obravnavajo splošne pogoje dejavnosti javnega obveščanja;
13. sprejemajo splošne akte v zvezi s pravnim položajem verskih skupnosti v skladu z zakonom;
14. odločajo o vprašanjih v zvezi s spremembo meje občine;
15. odločajo o vprašanjih ljudske obrambe, javne varnosti in družbene samozaščite v občini;
16. odločajo o medobčinskem sodelovanju in regionalnem povezovanju;
17. odločajo o temeljnih vprašanjih kadrovske politike v občini;
18. ustanavljajo in določajo organizacijo občinskih upravnih organov in drugih organov v občini v skladu z zakonom;
19. volijo in razrešujejo predsednika in podpredsednika ter imenujejo ter razrešujejo generalnega sekretarja občinske skupščine;
20. volijo in razrešujejo predsednika, podpredsednika in plane občinskega izvršnega sveta ter imenujejo in razrešujejo predstojnike občinskih upravnih organov;
21. volijo in razrešujejo predsednike in člane stalnih komisij občinske skupščine;
22. volijo in razrešujejo predsednika in sodnike ter sodnike porotnike občinskega sodišča;
23. imenujejo in razrešujejo občinskega javnega tožilca;
24. imenujejo in razrešujejo občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja in občinskega javnega pravobranilca;
25. volijo oziroma imenujejo in razrešujejo druge funkcionarje, ki jih določa zakon ali odlok občinske skupščine;
26. odločajo o podelitvi občinskih priznanj;
27. imenujejo in razrešujejo člane organov upravljanja samoupravnih organizacij in skupnosti, za katere je tako določeno z odlokom ali drugim aktom občinske skupščine.

244. člen

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti enakopravno sprejemata odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

1. določanje virov iz vrst davkov in prispevkov za financiranje splošne in skupne porabe v občini;
2. razpis javnega posojila;
3. financiranje skupnih potreb v krajevni skupnosti;
4. družbeno kontrolo cen proizvodov in storitev;
5. razvoj na vseh področjih družbenih dejavnosti in na področjih dejavnosti splošnega družbenega pomena;
6. varstvo prometa, varstvo pred požari in naravnimi nesrečami;
7. varstvo živali in rastlin pred kužnimi boleznimi;
8. varstvo narave in človekovega okolja;
9. stanovanjsko politiko in usmerjanje razvoja stanovanjskega gospodarstva ter stanovanjsko graditev in njeno financiranje;
10. urejanje in uporabnost stavbnih zemljišč;

11. urejanje in izkoriščanje zemljišč in stvari v splošni rabi;

12. lastninske pravne odnose in obligacijska razmerja;

13. premoženjska in druga materialno pravna razmerja;

14. druge zadeve skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu in v krajevnih skupnostih.

245. člen

Zbor združenega dela samostojno sprejema odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

1. medsebojna razmerja v združenem delu;
2. varstvo pri delu;
3. bančništvo in bančno dejavnost;
4. službo družbenega knjigovodstva v občini;
5. zavarovalstvo;
6. stanje in razvoj na posameznih gospodarskih področjih;
7. referendum v organizacijah združenega dela;
8. druge zadeve skupnega pomena za delovne ljudi v združenem delu.

246. člen

Zbor krajevnih skupnosti samostojno sprejema odloke in druge splošne akte, ki se nanašajo na:

1. državljanjska stanja;
2. združevanje občanov, javne shode in prireditve;
3. urejanje in vzdrževanje občinskih cest ter mestnih ulic in urejanja prometa na njih;
4. vprašanja v zvezi z označevanjem naselij, ulic in trgov ter hiš;
5. referendum v občini in v krajevnih skupnostih;
6. delovanje krajevnih skupnosti in usmerjanje njihovega razvoja;
7. druge zadeve skupnega pomena za delovne ljudi in občane v krajevnih skupnostih.

247. člen

Odločitev o izločitvi dela dohodka za skupne in splošne družbene potrebe ter o namenu in obsegu sredstev za te potrebe ne more biti sprejeta, če je ne sprejme zbor združenega dela.

248. člen

Predlog o izvolitvi, imenovanju ali razrešitvi občinskih funkcionarjev je sprejet, če so tak predlog sprejeli vsi zbori.

Če predloga ne sprejme eden od zborov, predloži komisija za volitve in imenovanja občinske skupščine oziroma drug pooblaščen predlagatelj nov predlog.

249. člen

Zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor na skupni seji:

1. volijo delegata za zasedanje zbora občin Socialistične republike Slovenije izmed članov delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma članov družbenopolitičnega zbora;
2. odločajo o drugih zadevah v skladu z zakonom, s tem statutom ali odlokom občinske skupščine.

250. člen

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja samostojno obravnava vprašanja s teh področij, sprejema stanje in razvoj, zavzema stališča, sprejema sklepe in daje pobude za izvajanje politike, predpisov in drugih splošnih aktov občinske skupščine, obravnava stanje kadrov in potrebe po kadrih, spodbuja samoupravno sporazumevanje in sodeluje pri družbenem dogovarjanju, razvija sodelovanje in usklajuje odnose temeljnih organizacij združenega dela oziroma skupnosti ter daje organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim priporočila o teh vprašanjih.

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva od občinskega izvršnega sveta poročila in mu postavlja vprašanja.

Vsak zbor lahko v okviru svojega delovnega področja zahteva poročila in pojasnila od predstojnikov občinskih upravnih organov.

251. člen

Vsak zbor, ki ne sodeluje pri odločanju o posameznem vprašanju, ima pravico, da razpravlja o tem vprašanju, zavzema stališča in daje svoje predloge pristojnim zborom, če gre za vprašanja, ki imajo poseben pomen za izvrševanje njegovih nalog.

Pristojni zbori morajo pred odločitvijo razpravljati o stališčih in predlogih tega zbora.

Če pristojni zbor oziroma pristojna zbora s takim stališčem oziroma predlogom ne soglašata, je lahko odlok ali drug akt, na katerega se tako stališče oziroma predlog nanaša, sprejet šele, ko se opravi postopek, določen s poslovnikom občinske skupščine, po katerem razpravljata o spornem vprašanju pristojni zbor oziroma pristojna zbora in zbor, ki je dal stališče oziroma predlog.

252. člen

Vsak zbor občinske skupščine veljavno sklepa, če je na seji navzoča večina vseh delegatov.

Zbor veljavno sprejema odlok in drugi splošni akt z večino glasov vseh delegatov v zboru, če ni s tem statutom zahtevana višja stopnja soglasja. Druge odločitve sprejme zbor z večino glasov navzočih delegatov.

Kadar zbori občinske skupščine odločajo na skupni seji, veljavno sklepajo z večino glasov vseh delegatov v vseh zborih, na kateri je navzoča večina vseh delegatov vsakega zbora.

Glasovanje je javno. Če zbor v skladu s poslovnikom tako sklene, se glasuje tajno.

253. člen

Vsak zbor zaseda in odloča ločeno na svoji seji.

Zbori, ki enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odloka ali drugega akta, lahko sklenejo, da bodo odlok oziroma akt obravnavali ali pa tudi sprejeli skupaj.

Če zbori sklenejo, da bodo odločali skupaj, glasujejo delegati vsakega zbora posebej.

Predsednik občinske skupščine lahko v sporazumu s predsedniki zborov skliče sejo zborov, na kateri zbori skupaj obravnavajo vprašanja, ki so skupnega pomena za zборе.

254. člen

Občinska skupščina in vsak zbor imajo svoj poslovnik s katerim urejajo in določajo:

- delo in faze postopka za sprejemanje odlokov, splošnih aktov in drugih odločitev glede na doseženo stopnjo soglasja;
- način usklajevanja stališč in preverjanje stopnje soglasja;
- delovna področja borcev;
- soodločanje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti s pristojnimi zbori;
- način usklajevanja dela zborov;
- druge za delo občinske skupščine in njenih zborov pomembne zadeve.

4. Predlaganje in sprejemanje odlokov in drugih aktov

255. člen

Odlok ali drugi akt lahko predlaga vsak delegat ali skupina teh delegatov v svojem zboru, občinski izvršni svet, skupščina samoupravne interesne skupnosti, komisija občinske skupščine ali zborov, odbori zborov in zbor delegatov krajevne skupnosti.

Predstojniki občinskih upravnih organov lahko predlagajo skupščini ali pristojnemu zboru odlok ali drug akt iz svojega delovnega področja.

256. člen

Vsak zbor lahko predlaga izdajo odloka ali drugega akta tudi o zadevah, ki spadajo v področje drugega zbora.

Zahtevo za izdajo odloka lahko dajo tudi družbenopolitične organizacije, samoupravne organizacije in skupnosti ter društva in občani.

257. člen

Pristojni zbor lahko zahteva od drugega zbora mnenje o predlogih odlokov in o drugih vprašanjih.

Pristojni zbor mora obravnavati tako mnenje in zavzeti do njega stališče.

258. člen

Odlok ali drug akt, ki ga enakopravno sprejemajo zbori oziroma zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti, je sprejet, če so ga zbori ali zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti sprejeli v enakem besedilu.

Če se zbori ali zbori in skupščina samoupravne interesne skupnosti po dveh zaporednih obravnava spornega vprašanja ne zedinijo glede besedila predloga odloka ali drugega akta, ustanovijo skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor in skupnost samoupravne interesne skupnosti enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj.

Če se skupna komisija ne sporazume ali če zbori oziroma skupščina samoupravne interesne skupnosti ne sprejmejo njenega sporazumnega predloga, se predlog odloži z dnevnega reda.

Predlog se lahko ponovno da na dnevni red na predlog enega zbora, skupščine samoupravne interesne skupnosti ali občinskega izvršnega sveta.

Če proračun do dneva, ko bi moral začeti veljati, ne more biti sprejet, se financiranje začasno izvaja na temelju proračuna iz prejšnjega leta.

5. Predsednik in podpredsednik občinske skupščine ter predsedniki zborov

259. člen

Občinska skupščina ima predsednika in podpredsednika, ki ju izvoli izmed delegatov v zborih občinske skupščine.

Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva po opravljenem koordinacijskem postopku predlaga kandidata za predsednika in podpredsednika občinske skupščine.

Predsednik in podpredsednik občinske skupščine ne morejo biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljeni za to funkcijo.

260. člen

Predsednik občinske skupščine predstavlja občinsko skupščino, skrbi, da se dela po skupščinskem poslovniku in opravlja druge naloge, določene s tem statutom.

Predsednik občinske skupščine sklicuje in vodi skupno sejo vseh zborov.

Predsednik občinske skupščine podpisuje odloke in druge akte, ki jih sprejema občinska skupščina, razen resolucij in priporočil, ki jih sprejema posamezen zbor.

Predsednik občinske skupščine skupno s podpredsednikom občinske skupščine in s predsedniki zborov obravnava vprašanja usklajevanja in programiranja dela zborov in delovnih teles v skupščini in njihovega sodelovanja s skupščinami interesnih skupnosti, skrbi za sodelovanje občinske skupščine s krajevnimi skupnostmi, razlaga določbe poslovnikov občinske skupščine in zborov glede pristojnosti zborov in teles občinske skupščine ter sprejema stališča o drugih, s poslovnikom določenih vprašanjih, ki so skupnega pomena za delo zborov.

Če je predsednik občinske skupščine zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

261. člen

Vsak zbor ima predsednika in podpredsednika zboru, ki ju izvoli izmed delegatov zboru.

Predsednik zboru sklicuje in vodi sejo zboru, podpisuje resolucije in priporočila zboru, da se dela po poslovniku in opravlja druge zadeve, ki so določene s poslovnikom zboru.

Predsednik zboru je dolžan sklicati sejo zboru, če to zahteva predsednik občinske skupščine, občinski izvršni svet ali najmanj tretjina delegatov v zboru.

Če predsednik zboru ne skliče seje, ki bi jo po tem statutu moral sklicati, jo lahko skliče skupina desetih delegatov ali predsednik občinske skupščine.

Če je predsednik zboru zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

262. člen

Položaj in delo delegatov, ki opravljajo določene funkcije v občinski skupščini, se ureja s poslovnikom občinske skupščine.

263. člen

Občinska skupščina ima generalnega sekretarja.

Občinska skupščina lahko ustanovi strokovne, posvetovalne in podobne službe, ki so potrebne za opravljanje zadev v zvezi z delom občinske skupščine in zborov.

6. Stalna in občasna telesa skupščine

264. člen

Občinska skupščina in posamezni zbori lahko ustanovijo komisije, odbore ter druga stalna in občasna delovna telesa, da proučijo druga vprašanja s svojega delovnega področja in da spremljajo izvrševanje odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

Sestavo, naloge in način dela teles določajo poslovnik ali odloki občinske skupščine oziroma zborov.

265. člen

Vsak zbor samostojno odloča o verifikaciji pooblastil delegatov na zasedanju zbora in o imunitetnih vprašanih delegatov.

Vsak zbor ima svojo stalno komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja.

266. člen

S poslovníkom občinske skupščine so lahko posameznim delovnim telesom skupščine in zborom dana pooblastila, da opravljajo ankete in poizvedbe ter v ta namen zahtevajo od državnih organov in organizacij potrebne podatke, spise in druge listine, kakor tudi druga pooblastila za izpolnitev njihovih nalog.

Delovna telesa skupščine oziroma zborov ne morejo imeti preiskovalnih ali drugih sodnih funkcij.

III. poglavje

OBČINSKI IZVRŠNI SVET

1. Položaj in pristojnost

267. člen

Občinski izvršni svet je izvršni organ občinske skupščine.

Občinski izvršni svet opravlja svoje pravice in dolžnosti na podlagi v okviru tega statuta ter odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

Občinski izvršni svet je v okviru pravic in dolžnosti občine odgovoren občinski skupščini za stanje na vseh področjih družbenega življenja v občini, za izvajanje politike in izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine, kakor tudi za delo občinskih upravnih organov.

268. člen

Občinski izvršni svet:

1. skrbi za izvrševanje politike in izvrševanje zakonov in odlokov, družbenega plana občine in drugih splošnih aktov občinske skupščine;
2. obravnava stanje na vseh družbenih področjih v občini;
3. predlaga odloke, druge predpise in splošne akte iz pristojnosti občinske skupščine;
4. daje mnenja o predlogih odlokov in drugih splošnih aktov, ki jih občinski skupščini pošiljajo pooblašeni predlagatelji;
5. izdaja odredbe in druge predpise za izvrševanje odlokov in drugih splošnih aktov občinske skupščine;
6. predlaga družbeni plan občine;
7. predlaga občinski proračun in zaključni račun o izvršitvi proračuna;
8. izvršuje občinski proračun;
9. usklajuje in usmerja delo občinskih upravnih organov, da bi se zagotovilo izvajanje politike in izvrševanje zakonov ter odlokov in splošnih aktov občinske skupščine; nadzoruje delo občinskih upravnih organov in odpravlja predpise teh organov, ki so v nasprotju z zakonom, odlokom drugim predpisom ali splošnim aktom občinske skupščine ali predpisom, ki jih je sam izdal zaradi izvršitve odloka, drugega predpisa ali splošnega akta, lahko pa pod pogoji, določenimi z zakonom, razveljavlja predpise teh organov;
10. predlaga ustanovitev ali odpravo občinskih upravnih organov;

11. določa splošna načela za notranjo organizacijo občinskih upravnih organov;

12. daje občinski skupščini predloge za ustanavljanje organizacij združenega dela in drugih organizacij;

13. sprejema poslovnik o svojem delu in njegove spremembe;

14. opravlja druge zadeve, določene s tem statutom ali odlokom in drugim aktom občinske skupščine.

2. Sestava in izvolitev

269. člen

Občinski izvršni svet sestavljajo predsednik, podpredsednik in sedemnajst članov.

Predsednika občinskega izvršnega sveta izvolijo zbori občinske skupščine na predlog Socialistične zveze delovnega ljudstva, člane sveta pa na predlog kandidata za predsednika sveta na podlagi mnenja Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Ob izvolitvi članov občinskega izvršnega sveta imenuje občinska skupščina na predlog predsednika sveta izmed članov sveta predstojnike občinskih upravnih organov.

Član izvršnega sveta ne more biti hkrati član delegacije.

270. člen

Predsednika in člane občinskega izvršnega sveta voli občinska skupščina za štiri leta.

Za predsednika občinskega izvršnega sveta je lahko ista oseba izvoljena dvakrat zaporedoma.

Člani izvršnega sveta in predstojniki občinskih upravnih organov so lahko ponovno izvoljeni oziroma imenovani še za štiri leta, občinska skupščina pa sme še izjemoma, če to zahtevajo posebno upravičeno razlogi, izvoliti oziroma imenovati takega funkcionarja še za štiri leta.

Občinska skupščina na predlog kandidata za predsednika občinskega izvršnega sveta in na podlagi mnenja Socialistične zveze delovnega ljudstva odloči o tem, ali so razlogi za ponovno izvolitev člana izvršnega sveta utemeljeni.

3. Način dela in odločanje

271. člen

Občinski izvršni svet dela in odloča o vprašanih iz svoje pristojnosti na sejah.

Občinski izvršni svet odloča z večino glasov navzočih članov sveta.

272. člen

Predsednik občinskega izvršnega sveta predstavlja svet, sklicuje seje sveta in jim predseduje ter skrbi za izvajanje sklepov sveta.

Predsednik občinskega izvršnega sveta je dolžan sklicati sejo sveta, če to zahteva predsednik občinske skupščine ali najmanj pet članov sveta.

Predsednika občinskega izvršnega sveta v primeru odsotnosti ali daljše zadržanosti nadomestuje podpredsednik sveta.

273. člen

Vsak član občinskega izvršnega sveta ima pravico sprožiti obravnavanje posameznih vprašanj iz pristojnosti sveta, dati pobudo za pripravo odlokov in drugih aktov, za katerih predlaganje je pristojen svet in predpisov, ki jih svet sam izdaja ter predlagati svetu, naj določi načelna stališča in smernice za delo občinskih upravnih organov.

Član občinskega izvršnega sveta ima pravico in dolžnost, da v skladu s stališčem sveta predstavlja svet v občinski skupščini.

4. Razmerja občinskega izvršnega sveta do občinske skupščine in zborov ter njegova odgovornost

274. člen

Občinski izvršni svet je dolžan obveščati občinsko skupščino o svojem delu.

Občinski izvršni svet lahko predlaga pristojnemu zboru občinske skupščine, da se odloži obravnavanje predloga odloka ali drugega splošnega akta ali da se zaradi obravnave

določenega vprašanja oblikuje skupna komisija, sestavljena iz članov pristojnega zbora občinske skupščine in članov občinskega izvršnega sveta ali da se skliče seja pristojnega zbora občinske skupščine, na kateri bi občinski izvršni svet obrazložil svoja stališča.

Občinski izvršni svet je dolžan, da zborom občinske skupščine na njihovo zahtevo da poročilo o izvajanju politike in o izvrševanju odlokov in drugih aktov občinske skupščine.

275. člen

Najmanj deset delegatov katerega koli zbora občinske skupščine lahko v svojem zboru sproži interpelacijo, naj se obravnava posamezna politična vprašanja v zvezi z delom občinskega izvršnega sveta.

276. člen

Če občinski izvršni svet meni, da ne bo mogel zagotoviti uresničevanja določene politike ali izvrševanja odloka ali drugega splošnega akta občinske skupščine, katerega izdaja je predlagana ali da ne more prevzeti odgovornosti za opravljanje svoje funkcije, če ne bo sprejet predlagani odlok ali drug splošni akt, katerega izdajo predlaga, lahko postavi vprašanje zaupnice.

Vsak zbor občinske skupščine lahko na predlog najmanj petnajstih delegatov v zboru postavi vprašanje zaupnice občinskemu izvršnemu svetu.

Vprašanje zaupnice občinskemu izvršnemu svetu mora občinska skupščina obravnavati.

Vprašanje zaupnice obravnavajo zbori občinske skupščine na ločenih sejah.

Če dva zbora občinske skupščine izglasujeta izvršnemu svetu nezaupnico, je ta dolžan odstopiti.

277. člen

Predsednik občinskega izvršnega sveta ima pravico predlagati občinski skupščini razrešitev posameznih članov sveta in izvolitev novih članov sveta.

Vsak član občinskega izvršnega sveta lahko odstopi. Razrešitev ali odstop predsednika sveta ali odstop večine članov občinskega izvršnega sveta ima za posledico odstop celotnega sveta.

278. člen

Če občinski izvršni svet kolektivno odstopi ali če mu je izglasovana nezaupnica, ostane v svoji funkciji do izvolitve novega sveta.

279. člen

Člani občinskega izvršnega sveta uživajo enako imuniteto kot delegati v občinski skupščini.

O imuniteti člana občinskega izvršnega sveta odloča svet.

IV. poglavje

OBČINSKI UPRAVNI ORGANI

280. člen

Zadeve državne uprave iz občinske pristojnosti opravljajo občinski upravni organi.

Občinski upravni organi se ustanavljajo in odpravljajo z odlokom. Z odlokom se v skladu z zakonom določijo njihovo delovno področje.

281. člen

Občinski upravni organi:

1. izvajajo določeno politiko in izvršujejo zakone ter predpise in druge splošne akte občinske skupščine in izvršnega sveta;
2. izvajajo smernice občinske skupščine;
3. odgovarjajo za stanje na področjih, za katere so ustanovljeni;
4. spremljajo stanje na določenih področjih in dajejo pobudo za reševanje vprašanj s teh področjih;
5. izdajajo izvršilne predpise na podlagi pooblastila zakona ali odloka občinske skupščine;
6. odločajo v upravnih stvareh;
7. opravljajo upravno nadzorstvo in druge upravne zadeve;

8. pripravljajo predpise in druge splošne akte ter opravljajo druge strokovne zadeve za občinsko skupščino in občinski izvršni svet.

Občinski upravni organi zagotavljajo s svojim delom učinkovito uresničevanje pravic in interesov delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

282. člen

Občinski upravni organi so samostojni v okviru svojih pooblastil in za svoje delo odgovarjajo občinski skupščini in občinskemu izvršnemu svetu.

283. člen

Občinski upravni organi sodelujejo med seboj, z upravnimi organi drugih družbenopolitičnih skupnosti, z organizacijami združenega dela ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi o vprašanih, na katerih inajo te organizacije in skupnosti interes in zagotavljajo medsebojno obveščanje o delu.

Delo občinskih upravnih organov je javno.

Delo občinskih upravnih organov je javno.

284. člen

Občinski upravni organi so oddelki, uprave in komisije.

Za opravljanje določenih zadev iz pristojnosti občine lahko občinska skupščina ustanovi tudi druge organe občinske skupščine.

285. člen

Oddelek se ustanovi za organiziranje in opravljanje medsebojno povezanih nalog, ki zajemajo posamezno upravno področje ali več sorodnih upravnih področij ter pri katerem opravljanju je potrebna samostojnost.

Uprava se ustanovi za opravljanje posameznih upravnih nalog, kadar njihovo opravljanje zahteva posebno organizirano službo in samostojnost pri delu.

Komisija se ustanovi za izvrševanje določenih upravnih zadev iz pristojnosti občine, če te zadeve zahtevajo kolektivno reševanje in odločanje.

286. člen

Delo oddelka in uprave vodi načelnik.
Delo komisije vodi njen predsednik.

287. člen

Načelnika oddelka in uprave imenuje in razrešuje občinska skupščina na seji vseh zborov. Predsednika in člane komisije imenuje in razrešuje občinski izvršni svet v skladu z odlokom občinske skupščine.

288. člen

Medsebojni odnosi med upravnimi organi temeljijo na pravicah in dolžnostih, ki so določene z ustavo, zakonom in s tem statutom.

V. poglavje

MEDOBČINSKO SODELOVANJE IN SODELOVANJE S SOCIALISTIČNO REPUBLIKO SLOVENIJO

289. člen

Občina Ptuj sodeluje z drugimi, zlasti s sosednjimi občinami, po načelih prostovoljnosti in solidarnosti v interesu zadovoljevanja skupnih potreb delovnih ljudi in občanov.

V ta namen občina:

- usklajuje program in razvojne načrte;
- usklajuje posamezne akcije;
- ustanavlja skupni organ samoupravljanja ter organizacije in službe;
- združuje sredstva in ustanavlja skupne sklade;
- zagotavlja medsebojno pomoč in izmenjuje izkušnje.

Medsebojne pravice in dolžnosti med sodelujočimi občinami se urejajo z družbenimi dogovori.

290. člen

Zaradi usklajevanja skupnih interesov občina Ptuj sodeluje s podravskimi občinami in se z njimi dogovarja o urejanju skupnih vprašanj oziroma o ustanavljanju skupnih organov in služb.

291. člen

Občina Ptuj je član Skupnosti slovenskih občin ter član Konference mest Jugoslavije.

292. člen

Zaradi razvijanja bratstva in enotnosti, zraslega iz narodnoosvobodilnega boja, občina Ptuj sodeluje z drugimi občinami v Jugoslaviji.

Občina Ptuj je pobratena z občino Arandjelovac.

293. člen

Skupščina občine Ptuj in njeni organi sodelujejo s skupščino Socialistične republike Slovenije in njenimi organi ter drugimi republikanskimi organizacijami in skupnostmi, izmenjuje mnenja o zadevah, ki so pomembne za občino in republiko ter daje mnenja, predloge in zavzema stališča do predlogov, aktov in vprašanj, ki jih obravnava republiška skupščina in njeni organi.

294. člen

Občinska skupščina pošilja enega delegata na zasedanje zbora občin skupščine Socialistične republike Slovenije glede na vprašanja, ki bodo v zboru obravnavana in so skupnega pomena za delovne ljudi in občane v občini.

ČETRTI DEL

DRUŽBENO VARSTVO SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE

1. Zakonitost in družbeni nadzor

295. člen

Družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine v občini uresničujejo občinska skupščina in njej odgovorni organi ter občinsko sodišče in samoupravni sodni organi.

296. člen

Občinska skupščina ima v okviru pravic in dolžnosti družbenopolitične skupnosti pod pogoji, ki jih določa zakon, pravico razpustiti delavski svet oziroma drug ustrezen organ in razpisati volitve članov v tak organ, razpustiti druge organe upravljanja in odstaviti poslovodne organe in druge dlavce na delovnih mestih, zadržati izvršitev aktov, sklepov in dejanj, s katerimi so kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in je prizadeta družbena lastnina, začasno omejiti uresničevanje določenih samoupravnih pravic delovnih ljudi in organov upravljanja ter ukrepati proti organizaciji združenega dela ter krajevni, interesni in drugi samoupravni organizaciji in skupnosti, če taka samoupravna organizacija ali skupnost ne izpolnjuje svojih z zakonom določenih ali s pogodbo prejetih obveznosti ali če je v njej bistveno moteno uresničevanje samoupravnih pravic delovnih ljudi ali so hujše oškodovani družbeni interesi.

297. člen

Občinska skupščina in njeni organi s pravosodnimi organi, družbenopolitičnimi in drugimi organizacijami spremljajo družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje pravic in svoboščin občanov in za varstvo zakonitosti.

Občinska skupščina in njeni organi usklajujejo in pospešujejo razvijanje stalnega sodelovanja in sočasnega delovanja sodišča, javnega tožilstva, organov za notranje zadeve, službe družbenega knjigovodstva, občinskih inšpekcijskih služb, občinskih sodnikov za prekrške in drugih organov, ki delujejo na zatiranju in preprečevanju družbeno škodljivih pojavov in dejanj.

Občinska skupščina spremlja kadrovske in materialne probleme pravosodnih organov,

njihovo delo kakor tudi učinkovitost sodnega varstva pravic in svoboščin občanov, pravic delovnih ljudi in organizacij ter sprejema ukrepe, za katere je po zakonu pooblaščen.

2. Občinsko sodišče

298. člen

Občinsko sodišče izvaja v okviru svojih pristojnosti sodno funkcijo v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Občinsko sodišče varuje s svojimi odločitvami svoboščine in pravice občanov ter samoupravni položaj delovnih ljudi in samoupravnih organizacij in skupnosti ter zagotavlja ustavnost in zakonitost.

299. člen

Občinsko sodišče spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki so pomembni za uresničevanje njenih funkcij in daje občinski skupščini ter državnim organom ter samoupravnim organizacijam in skupnostim predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti in socialistične morale.

Občinsko sodišče ima pravico in dolžnost, da obvešča občinsko skupščino o uporabi zakonov ter svojem delu.

3. Samoupravni sodni organi

300. člen

Sodno funkcijo v enotnem sistemu oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in vseh delovnih ljudi izvajajo v občini tudi samoupravni sodni organi.

Samoupravni sodni organi urejajo spore, katere jim zaupajo delovni ljudje pri uveljavljanju samoupravnih pravic v organizacijah združenega dela ter v interesnih in drugih samoupravnih skupnostih iz njihovih medsebojnih razmerij, ki jih samostojno urejajo ali ki izvirajo iz pravic, s katerimi prosto razpolagajo, če ni z zakonom določeno, da določene vrste sporov iz samoupravnih razmerij rešujejo redna sodišča.

301. člen

Občani lahko reševanje posameznih sporov o pravicah, s katerimi prosto razpolagajo, sporazumno poverijo poravnalnemu svetu ali razsodiščem oziroma drugim samoupravnim sodnim organom.

Samoupravni sodni organi se ustanavljajo s samoupravnim aktom oziroma s sporazumom med strankami v skladu z ustavo in zakonom.

4. Občinsko javno tožilstvo

302. člen

Občinsko javno tožilstvo je samostojen državni organ, ki preganja storilce kaznivih dejanj in drugih z zakonom določenih dejanj, ki so kazniva in ukrepa, kar določa zakon za varstvo interesov družbene skupnosti ter vlaga pravna sredstva za varstvo ustavnosti in zakonitosti.

Občinsko javno tožilstvo spremlja in proučuje družbena razmerja in pojave, ki jih opaža pri svojem delu in obvešča o tem in o uporabi zakonov občinsko skupščino ter daje pristojnim organom in organizacijam predloge za preprečevanje družbi nevarnih in škodljivih pojavov in za utrjevanje zakonitosti, družbene odgovornosti ter socialistične morale.

5. Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja

303. člen

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja kot samostojen organ občine ukrepa in vlaga pravna sredstva in izvršuje druge z zakonom določene pravice in dolžnosti pri uresničevanju družbenega varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga občinski skupščini, ustavnemu sodišču ali sodiščem in samoupravnim sodnim organom postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kakor tudi postopek, da se akti, sklepi in dejanja, s katerimi se krši samoupravljanje in je prizadeta družbena lastnina, razveljavijo ali odpravijo.

Občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja predlaga postopek za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine, kakor tudi pobudo ali na pobudo delavcev, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij, državnih organov in občanov.

Državni organi in organi samoupravnih organizacij in skupnosti so dolžni dati občinskemu družbenemu pravobranilcu samoupravljanja na njegovo zahtevo podatke in informacije, ki imajo pomen za izvrševanje njegove funkcije.

304. člen

Organizacijo in delo občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja določijo z odlokom občinska skupščina.

6. Občinski sodnik za prekrške

305. člen

Občinski sodnik za prekrške je samostojen organ občine, ki odloča v okviru svojih pravic in dolžnosti o prekrških ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

Občinski sodnik za prekrške ima pravico in dolžnost, da v okviru svojega delovnega področja obvešča občinsko skupščino o svojem delu in o problemih, ki se pojavljajo v zvezi z njegovim delom.

7. Služba pravne pomoči

306. člen

Za dajanje pravne pomoči občanom in organizacijam pri uveljavljanju in varstvu njihovih zakonitih pravic in koristi lahko občinska skupščina ustanovi pravno posvetovalnico.

Pravna posvetovalnica je samostojen občinski organ, ki daje pravne nasvete, sestavlja listine o pravnih poslih in razmerjih ter sestavlja vloge občanom in organizacijam, ki se obrnejo na posvetovalnico za pravno pomoč.

307. člen

Občinska skupščina sprejme pravilnik o poslovanju službe pravne pomoči v skladu z zakonom o odvetništvu in drugi pravni pomoči in v skladu z republiškim upravnim organom, pristojnim za zadeve pravosodja.

8. Postaja milice

308. člen

Postaja milice s splošnim delovnim področjem je organ za neposredno opravljanje nalog s področja javne varnosti na območju občine.

Postaja milice oziroma njene oddelke ustanovi in odpravi občinska skupščina v skladu z republiškim sekretarjem za notranje zadeve.

309. člen

Postaja milice varuje življenje in osebno varnost ljudi in premoženja, preprečuje kazniva dejanja, odkriva dejanja ter odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in druge iskane osebe, opravlja določena dejanja s področja varovanja z ustavo določenega reda, vzdržuje javni red in mir in opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon ali predpis izdan na podlagi zakona.

9. Občinsko javno pravobranilstvo

310. člen

Občinsko javno pravobranilstvo je samostojen organ občine Ptuj, ki uporablja z zakonom določene ukrepe in pravna sredstva, da varuje

njene premoženjske pravice in koristi ter premoženjske pravice in koristi družbene skupnosti.

Pri opravljanju svoje dejavnosti občinsko javno pravobranilstvo spremlja in proučuje družbene odnose in pojave, ki imajo pomen za pravno varstvo družbenega premoženja.

O svojih opažanjih in proučevanjih kot tudi o drugih vprašanih v zvezi z njegovim delom obvešča občinsko javno pravobranilstvo občinsko skupščino, kateri lahko daje tudi ustrezne predloge.

O pojavih, ki imajo pomen za pravno varstvo družbenega premoženja, obvešča občinsko javno pravobranilstvo tudi druge državne organe in organizacije in jim po potrebi daje pravno pomoč.

311. člen

Občinskega javnega pravobranilca imenuje in razrešuje občinska skupščina po postopku, ki velja za ostale občinske funkcionarje.

10. Družbena samozaščita

312. člen

Družbeno samozaščito v občini zagotavljajo in uresničujejo delovni ljudje:

- s svojo neposredno in stalno dejavnostjo za varovanje socialistične samoupravne družbene ureditve, za spoštovanje in uresničevanje svojih z ustavo, zakoni, samoupravnimi in družbeni dogovori in drugimi samoupravnimi akti določenih pravic in dolžnosti ter z odkrivanjem in preprečevanjem dejanj, usmerjenih za njihovo kršenje ali izpodkopavanje;

- z organiziranjem in stalnim delovanjem za razvijanje splošne varnostne kulture in zavesti o svojih pravicah in dolžnostih, za zagotavljanje varnosti človeka in družbe;

- z določanjem načina in organiziranih oblik uresničevanja družbene samozaščite, pravil ravnanja, družbenih ter moralnih sankcij v samoupravnih aktih temeljnih samoupravnih organizacij ter krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti oziroma v pravih organizacij in društev v skladu z ustavo, tem statutom in drugimi akti.

313. člen

Uresničevanje pravic in dolžnosti družbene samozaščite v temeljnih samoupravnih organizacijah, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, društvih in v občinski skupščini zagotavljajo delovni ljudje z določanjem:

- organiziranih oblik zavarovanja družbene lastnine in drugih vrednot, ki jih upravljajo in s katerimi razpolagajo;

- samoupravne delavske kontrole in drugih oblik družbenega nadzora za krepitev zakonitosti in samoupravnega reda;

- organiziranih oblik zavarovanja izpostavljenih delovnih mest, kriterijev za njihovo zasedbo ter določanjem odgovornosti posameznikov glede na njihovo mesto v organizaciji in delitvi dela;

- pravil varovanja državne, uradne in poslovne tajnosti in njihovega izvrševanja;

- ukrepov fizičnega in tehničnega zavarovanja pomembnejših objektov in imovine;

- pravil ravnanja v slučaju odkritja družbeno nevarnih pojavov ali izrednih varnostnih situacijah;

- ukrepov za preprečevanje uvoza ali širjenja negativnih ali sovražnih propagandnih sredstev, publikacij, tiska in filmov z negativno in sovražno vsebino;

- pravil komuniciranja s tujimi državljani in tujino sploh ter informiranja delavcev in občanov o teh razmerjih;

- sankcij za kršitev pravil in norm družbene samozaščite kot hujše kršitve delovnih dolžnosti zaradi krepitve družbene odgovornosti in discipline;

- splošnih in posebnih oblik organiziranega preventivnega izobraževanja, vzgojnega in drugega delovanja na področju družbene samozaščite, požarne varnosti, v cestnem prometu in na drugih področjih.

Organizacijske oblike, naloge, pravila ravnanja in druge ukrepe za uresničevanje družbene samozaščite se določijo v temeljnih ali drugih posebnih aktih na temelju določb tega statuta.

314. člen

V sistemu družbene samozaščite delujejo upravni organi, organi državne in javne varnosti in drugi državni organi odkrivanja in pregona kaznivih dejanj in prekrškov avtonomno na temelju zakonitih predpisov in zakonskih pooblastil.

Pri izvajanju njihovih nalog jim delovni ljudje v interesu lastne varnosti in varnosti ter neoviranega razvoja socialistične samoupravne jugoslovanske skupnosti delovnih ljudi ter narodov in narodnosti, vsestransko pomagajo.

315. člen

V občini se ustanovi koordinacijski odbor za vprašanja družbene samozaščite. Koordinacijski odbor usmerja ter usklajuje aktivnost delovnih ljudi in vseh nosilcev družbene samozaščite v občini.

Koordinacijski odbor sestavljajo delegati, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine ter krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti.

316. člen

Preventiva in vzgoja v cestnem prometu je del sistema družbene samozaščite, ki zahteva usklajeno ravnanje vseh delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, združenj, društev, družbenopolitičnih organizacij in vseh drugih organizacij, ki so odgovorne za preventivno in vzgojno dejavnost v cestnem prometu.

317. člen

Za obvarovanje, proučevanje cestno prometne problematike na podlagi varnosti cestnega prometa, za vzgojo in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu, za usmerjanje in usklajevanje preventivne dejavnosti organov in organizacij, predlaganje ukrepov za izboljšanje varnosti v cestnem prometu se z odlokom občinske skupščine ustanovi svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu kot posebno družbeno telo.

318. člen

Požarna varnost in gasilstvo sta dejavnosti splošnega družbenega pomena in zato morata biti vključena v sistem družbene samozaščite, ki zahteva enotno ravnanje delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti in njihovih strokovnih služb ter vseh organizacij, ki so na kakršenkoli način odgovorne za preventivno dejavnost na področju požarnega varstva in gasilstva.

Za uresničevanje nalog, pravil, ravnanja in drugih ukrepov družbene samozaščite na področju požarnega varstva in gasilstva občinska skupščina z odlokom ustanovi občinsko požarno skupnost.

PETI DEL

1. SPREMEMBA STATUTA OBČINE PTUJ

319. člen

Predlog, da se začne postopek za spremembo statuta občine Ptuj, lahko poda vsak zbor skupščine občine Ptuj in občinski izvršni svet.

Pobudo za začetek postopka za spremembo ali dopolnitev statuta lahko da tudi občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Pobudo za spremembo statuta lahko da tudi zbor delegatov krajevne skupnosti, skupščina samoupravne interesne skupnosti oziroma najvišji samoupravni organ organizacije združenega dela kakor tudi najvišji organi družbenopolitičnih organizacij v občini.

320. člen

O predlogu ali pobudi, da se začne postopek za spremembo statuta, odločajo zbori občinske skupščine na skupni seji.

Na podlagi sprejetega predloga, da se začne postopek za spremembo statuta, izvolijo zbori komisijo za pripravo spremembe statuta. Komisija predlaga zborom osnutek spremembe statuta, zbori pa določijo osnutek sprememb statuta in ga dajo v javno razpravo.

Po končani javni razpravi predlaga komisija zborom predlog sprememb statuta.

O predlogu sprememb statuta da svoje stališče občinski izvršni svet.

Sprememba statuta je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini delegatov vsakega zbora na skupni seji.

321. člen

Če med zbori ni soglasja o predlogu sprememb statuta, imenujejo skupno komisijo, sestavljeno iz enakega števila članov vsakega zbora in ji poverijo sestavo predloga za rešitev spornih vprašanj.

322. člen

Spremembo statuta razglasijo zbori občinske skupščine na skupni seji.

2. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

323. člen

Predpisi, ki jih mora po tem statutu izdati občinska skupščina, morajo biti izdani najkasneje v šestih mesecih po dnevu, ko začne veljati ta statut.

Predpisi občinske skupščine, izdani do dneva, ko začne veljati ta statut, morajo biti usklajeni z določbami tega statuta v enem letu od dneva, ko začne veljati statut.

324. člen

Ta statut sprejme in razglasi skupščina občine Ptuj na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti.

325. člen

Ko začne veljati ta statut, prenehajo veljati določbe statuta občine Ptuj (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 33-462/64 in 2-52/65 ter Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 7-98/65, 4-55/67, 12-128/67, 14-157/67, 2-13/69, 12-111/69, 12-139/72 in 2-14/73).

326. člen

Ta statut začne veljati z dnem razglasitve. Statut se objavi v občinskem uradnem vestniku.

Štev.: 022-6/73-1
Ptuj, dne 7. marca 1974

Predsednik
skupščine občine Ptuj
Franjo Rebernak, l. r.